

Upravitelje: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja jutro
vsak ponedeljek jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.-, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.- mesečno.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Kralj in kraljica bratskega naroda v Jugoslaviji triumfalno sprejeta

Na vsej poti od meje do prestolnice so bolgarsko kraljevsko dvojico pozdravljale
množice prebivalstva — Višek pa je dosegel sprejem v Beogradu, ki je mogočno in
iskreno manifestiral za zblizanje z Bolgarijo

Beograd, 10. decembra. Ogromna mno-
žica prebivalstva iz Beograda in okolice
— cenijo jo na preko 50.000 ljudi — je
danes z navdušenjem, ki je v taki meri
mogoče samo, ako prihaja iz odkritega
srca, pozdravila na beograjskih ulicah
Nj. Vel. kralja Borisa in kraljico Ivano,
suverena reprezentanta bratske Bolgari-
je. V imenu vsega jugoslovenskega nara-
da je državna prestolnica s tem spreje-
mom pokazala, da se zaveda zgodovinske
važnosti bolgarskega obiska, in ob enem
manifestirala svojo željo in iskreno pri-
pravljenost, da pride med bratskima
južno-slovenskima narodoma do čim tje-
nejšega zblizanja. Poročila iz Bolga-
rije kažejo, da je z enaki željami naved-
njen tudi bolgarski narod, ki je davi svo-
ji vladarski dvojici priredil velike ovacije,
ko je odhajala v Jugoslavijo.

Bolgarski narod pozdravlja svojega kralja

Sofija, 10. decembra. t. Sofijska železni-
ška postaja je bila davi vsa v zelenju in
zastavah. Vse je bilo pripravljeno za priče-
tek velikega dne, ko se v Beogradu srečata
vladarja dveh bratskih narodov. Se je bil
mrak, ko se je prebivalstvo pričelo zbirati
pred železniško postajo in napolnilo tudi
vse peron. Na peronu postaje so se nekaj
minut pred 8. uro (po našem času 7. uro)
zbrali vsi bolgarski ministri, zastopniki
parlamentarne in predsednik Sbornaja Ale-
ksandar Malinov na čelu, vinski metropoli-
t Stefan, generaliteta, mnogo višjih
uradnikov ter cela vrsta drugih bolgarskih
politikov, da se posloje od kraljevske dvo-
jice.

V trenutku, ko se je pojavil avtomobil
s kraljevim parom pred postajo, je vzvra-
tila navdušena množica ljudstva in nje-
nih viharjih vzklikov ni bilo ne konca ne
kraja. Navdušenje je zajelo celo one, ki so
bili še do večerja nasprotniki zblizanja z
Jugoslavijo.

Sofija je danes popolnoma drugačna ka-
ker je bila še pred par meseci. Takrat si
tukaj težko slišal dobro besedo o Jugosla-
viji in njenem narodu, toda danes o Ju-
goslovenih in njihovi deželi ne govori več sa-
mo Sofija, marveč že vsi bolgarski narod
kot bratih po krvi in jeziku.

Tudi danes so sofijski listi objavili ob-
sežne članke o sestanku obeh južnosloven-
skih vladarjev. Na svojih prvih straneh so
objavili slike jugoslovenske kraljevske
rodbe in biografije njenih članov. Ob za-
ključku svojih dolgih poročil iz Beograda
poudarjajo, da pričakuje jugoslovenska
prestolnica z velikim navdušenjem bolgar-
ska suverena in da proži Jugoslavija iz
vsega srca roko Bolgariji za čim tesnejše
zblizanje.

Ko je dvorni vlak zapustil postajo, so
mnoga zaorili vzkliki tisočglave množice:
»Živel kralj, živel kraljica!«

Od Sofije do Dragomana so bile vse po-
staje slovesno okrašene z jugoslovenskimi
in bolgarskimi zastavami in na vseh po-
stajah se je zbiral narod, da pozdravi svo-
jega kralja in kraljico na potu v jugoslo-
vensko prestolnico. Vendar se je vlak
ustavil šele na obojni železniški postaji
v Dragomanu. Kralja Borisa sta tam po-
zdravila poveljniki mesta in župan. Tudi tu
se je zbrala velika množica ljudi, ki je bu-
no pozdravljala svojega vladarja. Po petih
minutah je vlak odbrzel preko državne
meje.

V spremstvu Nj. Vel. kralja Borisa in
kraljice Ivane ter princa Cirila so se pe-
ljali z dvornim vlakom bolgarski ministri-
ski predsednik in zunanji minister Nikola
Mušanov, maršal dvora polkovnik Panev,
dvorna dama ga. Comakova in drugi. S
kraljem je potoval tudi jugoslovenski so-
fijski poslanik g. dr. Vukčević.

Prvi pozdrav na naših tleh

Caribrod, 10. decembra. t. Caribrod-
ska obojna železniška postaja je bila svečano
okrašena z zelenjem, cvetjem ter jugoslo-
venskimi in bolgarskimi trobojnicami. Na
postaji so se pred prihodom bolgarskega
dvornega vlaka zbrali posebni odposlanci
Nj. Vel. kralja Aleksandra admiral Draguti-
n Prica, kraljev adjutant polkovnik Sto-
janović, beograjski direktor državnih žele-
znice Naumović, pomočnik beograjskega
policijskega upravnika Dušan Filipović ter
osebni tajnik jugoslovenskega zunanjega
ministra Slavko Kojić. Množica ljudstva je
zavzela velik del perona in se zbrala tudi
pred železniško postajo. Med dvema ste-
broma postaje so postavili slavolok, ves v
zelenju in cvetju z inicialkami imen obeh
vladarjev: »B. III. — A. I.« Slavolok je
bil razkošno okrašen s krasnimi krizan-
temi.

Ob 8.40 je prišel bolgarski dvorni vlak.
Kralj Boris, princ Ciril in ministrski pred-
sednik Mušanov so stali ob oknih in se ve-
selo zahvaljevali za ovacije, ki so jih pri-
rejal zbrani domačini. Ko je vlak obstal,
je pristopil k vozu, v katerem je bil kralj
Boris, kraljev odposlanec admiral Prica z
adjutantom polkovnikom Stojanovićem.
Vstopila sta v vagon in admiral Prica se
je stavljal kralju Borisu na službo. Kralj se
je z njim nekaj časa razgovarjal, nato pa
je sprejel zastopnike vojnih in civilnih ob-
lasti caribrodškega sreza. Kralj se je v

razgovoru z njimi interesiral, od kod so
doma in kje vse so že službovali.

Med tem je množica na peronu prirejala
bolgarskemu kraljevskemu paru vedno nove
ovacije. Izredno dobre volje je kralj Boris
stopil k oknu, ga odprl in pristno pozdra-
vil ljudstvo. Nato se je za hip oddaljil od
okna, a se takoj zopet vrnil s kraljico Iva-
no, ki je tudi pristno odzdravljala navdu-
šeno vzklikajočo množico.

Ko je kraljica še stala ob oknu, se je
prišel kralj razgovarjati z beograjskim di-
rektorjem državnih železnice g. Naumovi-
čem. Rekel mu je, da je v vlak tu tudi so-
fijski železniški direktor g. Boškov, ki
ga je povabil s seboj na pot, ker želi, da
bi se sestel z vodilnimi funkcionarji ju-
goslovenskih železnice.

»Dejal sem mu,« je smehljaje pristavil
kralj, »da se mora sestati in govoriti z va-
mi. Veste, sestanki so vedno dobri in da-
jejo vedno dobre rezultate.«

Kralj Boris je govoril v bolgarsčini in so
ga vsi prisotni Jugoslovenci povsem raz-
umeli.

Preteklo je že 12 minut, odkar se je bol-
garski dvorni vlak ustavil na postaji. Vla-
ku so medtem priklopili tudi kompozicijo,
s katero se je pripeljal iz Beograda v Cari-
brod kraljev odposlanec s svojim spre-
mstvom. Med neprestanim vzklikanjem mno-
žice je vlak počasi odpeljal proti Nišu, v
notranjost Jugoslavije.

Veličasten sprejem v naši prestolnici

Nad 50.000 Beograjčanov je v kordonu pričakovalo
visoke bolgarske goste ter suverenom obeh bratskih
narodov prirejalo viharne ovacije

Beograd, 10. decembra. t. Beograd je imel
danes svoj veliki dan. Vse mesto se je do-
stojno pripravilo na sprejem bolgarske
kraljevske dvojice in ministrskega predsednika
Mušanova. Jugoslovenska prestolnica je do-
umela veliki politični pomen tega poseta.
Nad 50.000 ljudi se je gnetlo po ulicah, po
katerih so se imeli peljati visoki gostje s
postaje na dvor. Navdušenje je ogromno
množice je bilo nepopisno. Ze dobro uro
pred prihodom so bile razvrščene čete beo-
gradske garnizije in vseh vojaških šol ob
ulicah, na drugi strani pa so se stiskali de-
setstični beograjskega prebivalstva. Tudi
ogromni trg pred železniško postajo je bil
ves poln ljudi. Od trga pa se je vleknel ne-
pretrgan gost kordon ljudstva po Nemanjini
in Miloša Velikega ulici vse do dvora. V
kordonu je bilo tudi več vojaških godb.

Kolodvor je bil bogato okrašen z zelenjem
in cvetjem ter z jugoslovenskimi in bolgar-
skimi zastavami. Na peronu se je razvrstila
častna četa gardnega pešpolka in polni bojni
opremi in z vojaško godbo na čelu.

Kmalu po 2. uri je pristopil na postajo vo-
jni minister general Stojanović, ki je pre-
gledal častno četo. V dvorsko čakalnico so
med tem prišli vsi člani kraljevske vlade z
ministrskim predsednikom dr. Milanom Sr-
škićem na čelu, patriarh Varnava, beograjski
katoliški nadškof dr. Rodić in drugi
vrhovni verski »rezerant«, dalje predsed-
niki Narodne skupščine, senata in beograjske
občine, »astri« dvorne dame »d.

Navdušene ovacije naši kraljevski dvojici

Ob 14.30 sta se pojavila v Nemanjini ulici
dvorna a »omobila s kraljem in kraljico,
knezo Pavlom in knezino Olgo. Množica
so Nj. Vel. kralja in kraljico viharno po-
zdravljale; ovacije so kakor mogoče val
spremljale vladarsko dvojico vso pot do po-
staje. Oba avtomobila sta bila odprta.

Pri vohu v dvorno čakalnico je kralja
in kraljico pozdravil dvorni maršal general
Dimitrijević. Kralj je in čakalnica takoj od-
šel na peron, kjer je bilo zbrano poleg dru-
gih gostov tudi okrog 50 jugoslovenskih,
bolgarskih in inozemskih novinarjev, ki so
prav tako navdušeno pozdravili Nj. Vel. kra-
lja. Kralj je bil v uniformi divizijskega ge-
nerala z lentjo Karadjordjeve zvezde in bolgar-
skim redom sv. Aleksandra. Pregledal
je častno četo, nato pa se pozdravil z gene-
rali, ki so bili zbrani na peronu.

Deset minut pred 15. uro je pristopil na po-
stajo posebni vlak, ki je prevozil progo iz
Caribroda do Beograda tik pred bolgarskim
dvorskim vlakom kot njegova izvidnica. Na
peron je zdaj prišla tudi Nj. Vel. kraljica
z vso dvorno suito. Knez Pavle je bil v uni-
formi konjeniškega majorja z lentjo Kara-
djordjeve zvezde na prsih.

Prihod bolgarskih gostov

Točno ob 15. uri je na postajo privozil
bolgarski dvorni vlak. Stroj je bil svečano
okrašen z zelenjem in cvetjem ter z ju-
goslovensko in bolgarsko zastavo. Čim se je
vlak ustavil, je vojaška godba zaigrala naj-
prej bolgarsko kraljevsko, nato pa bolgar-
sko narodno himno »Sumi Marica«.

Ko se je dvorni vlak ustavil, je prvi iz-
stopil bolgarski kralj Boris v uniformi bolgar-
skega generala. Naš kralj mu je pohitel

V Nišu

Niš, 10. decembra. t. Dvorni vlak se od
Caribroda daje ni ustavil na nobeni po-
staji vse do Niša. Steherna postaja ob pro-
gi pa je bila okrašena z jugoslovenskimi
in bolgarskimi zastavami in povsod so bile
zbrane množice prebivalstva. Ob 10.42 se
je vlak ustavil na niški železniški postaji.
Na peronu je bila zopet ogromna masa
sveta. Tik ob tiru, na katerem se je usta-
vil vlak, so se zbrali zastopniki oblasti,
njim na čelu ban moravske banovine Milan
Nikolić in komandant armije Josip Kostić,
ki so pozdravili Nj. Vel. kralja Borisa. Na
niški kakor tudi na drugih postajah je na-
pravilo na visoke bolgarske goste globok
vtis zlasti to, da se je povsod zbralo mno-
go kmečkega prebivalstva v svojih nara-
dnih nošah. Prepričali so se, da je zajela
velika radost sprito priroda suverenov iz
bratske sosedne države tudi najširše sloje
jugoslovenskega naroda.

Kralj Boris je izstopil iz vlaka in obšel
na peronu postrojeno častno četo 16. pe-
špolka. Razgovarjal se je nato z banom
Nikolićem in drugimi predstavniki, ki so
ga prišli pozdraviti. Povabil jih je nato v
svoj vagon, kjer jih je predstavil kraljici
Ivani.

Par minut pred 11. uro je dvorni vlak
med navdušenim vzklikanjem množice od-
peljal proti Beogradu.

nasproti in oba suverena sta si prisrčno
stisnila roki in se poljubila. V tem je iz-
stopila iz vlaka tudi kraljica Ivana in se
prisrčno pozdravila z našim kraljem. Kralj
Boris in kraljica Ivana sta nato pristopila
h kraljici Mariji in se tudi z njo toplo po-
zdravila.

Po končanem obojestranskem predstavl-
janju suite sta oba kralja skupno obšla
častno četo, ki jo je kralj Boris pozdravil
z našim pozdravom: »Pomoz Bog, junaci!«
Vsa četa mu je gromko odgovorila: »Bog ti
pomogao!«

Zatem je bolgarski kralj predstavil naši
kraljevski dvojici ministrskega predsednika
Mušanova. Dvorne dame so isročile kraljici
Ivani šopke cvetja, nakar se je vsa odlična
družba umaknila v dvorno čakalnico.

V dvorni čakalnici

Ko sta kraljevski dvojici pristopili v dvor-
no čakalnico, je Nj. Vel. kralj Aleksander
predstavil visokima gostoma, kralju Borisu
in kraljici Ivani, predsednika vlade dr.
Srškića in vse ostale člane vlade, predse-
dnika Narodne skupščine dr. Kumanudžija
ter predsednika senata dr. Tomašića. Kralj
Boris je vsakemu podal roko in odzdravil
»Dobro danc. Tudi kraljica Ivana je vsa-
kemu ministru podala roko s pozdravom
»Dobro danc. Prav tako so bili vsi navzoči
v dvorni čakalnici predstavljeni princu
Cirilu. Predsednik bolgarske vlade Muša-
nov se je prisrčno pozdravil s predsedni-
kom naše vlade dr. Srškićem ter ostalimi
člani vlade, nakar so ob sviranju bolgar-
ske himne očeli bolgarski gostje v spre-
stvu svojih visokih gostiteljev v priprav-
ljene odprte avtomobile.

Orkan navdušenih ovacij

Pravi orkan navdušenih vzklikanja je
zajel prostorni trg pred kolodvorom, ko
sta se na vratih pojavila kralja Aleksander
in Boris in takoj za njima obe kraljici.
Vojaška godba pred postajo je zaigrala
bolgarsko in jugoslovensko državno himno.
V prvem avtomobilu sta se odpeljala s po-
staje oba maršala dvora general Dimitri-
jević in polkovnik Panev. Sedel je avto z
Nj. Vel. kraljem Aleksandrom in kraljem
Borisom. Na njunem avtomobilu je plapol-
lala poleg jugoslovenske tudi bolgarska
zastavica. V naslednjem avtomobilu sta
bili obe kraljici, v četrtem princ Ciril,
knez Pavle in knežinja Olga, v petem bolgar-
ski ministrski predsednik Mušanov in
predsednik jugoslovenske vlade dr. Milan
Srškić, v šestem zunanji minister Jevtić in
bolgarski poslanik v Beogradu Kjuselva-
nov, v naslednjih pa ostalo spremstvo.
Avtomobili so polagoma krenili po Ne-
manjini in Miloša Velikega ulici do dvora.
Četa za četo je izkazala kraljema in kralji-
cama vojaško čast, množice pa so nepre-
stano navdušeno vzklikale suverenom. Bolgar-
tariji in Jugoslaviji. Pred vojnim mini-
strstvom je zaigrala tretja godba bolgar-
sko himno. Na oglu pred kavarno London,
kjer sta z velike zgradbe Jadranskeko podu-
navske banke plapolali ogromni zastavi
obeh narodov, so se zasvetile žarnice, ki so
sestavljale velik jugoslovenski grb.

Okrog 15.20 so se avtomobili ustavili
pred dvorom. Še ko so se suvereni in nji-
hovo spremstvo že umaknili v notranost
dvora, so se ponovljale vedno znova silne

ovacije množice, ki so polagoma defilirale
mimo dvora.

Na dvoru so visokim gostom servirali
čaj.

Ob 16. uri so se Nj. Vel. kralj Aleksan-
der, kralj Boris, kraljica Marija in kraljica
Ivana odpeljali z dvora. Avtomobili so od-
brzeli po Krunski in Beograjski ulici pro-
ti Dedinju, kjer so bili rezervirani apart-
mani za kraljevske goste. Tako na dvoru
kakor na Dedinju plapolala poleg
jugoslovenske tudi bolgarska kraljevska
zastava.

Odmev v našem in bolgarskem tisku

Beograd, 10. dec. Beograjski listi so
posvetili posetu bolgarskega kralja Borisa
in kraljice Ivane cele strani poročil in član-
kov, v katerih poudarjajo pomen sestanka
kraljev obeh balkanskih držav.

»Vreme« piše med drugim: Oficielni po-
set kralja Borisa in kraljice Ivane pred-
stavlja pomemben datum v zgodovini bal-
kanskega polotoka. Ta dogodek dokazuje
upravičenost mnenja, da se je zasledovala
dobra smer vzajemnega prijateljskega ob-
čevanja, koristnega brez dvoma tako za Bol-
garsko kakor za Jugoslavijo, kar zbujajo
upanje, da bo nastala doba lažjega spora-
zumevanja in odstranjevanja škodljivih ne-
soglasij, ki so doslej pogosto ovirale dobre
sosedne odnose. Treba je upati, da bo
započeta v tej smeri pot v svetlejši bodo-
čnost, ker sta vrhovna voditelja dveh mla-
dih in močnih držav kažipot k veliki misli
čvrstih prijateljskih odnosov ter potreb-
ne slege dveh bratskih, etnično in terito-
rijalno sorodnih narodov. V zunanjih poli-
tičnih odnosih je kralj Boris pristal že-
neviskih in pacifičnih idej, s pomočjo ka-
terih naj bi se prerodilo človeštvo in za-
gotovilo vsem državam miren ter soliden
razvoj. On je kralj poljedelske države,
kjer se mirno kmetstvo prebivalstvo z go-
zom in indigiacijo spominja vojnih grozot
ter želi predvsem, da se izogne pokoljem in
strahotam vojne. Bolgarska čuti vojne
rane še iz balkanske vojne in zavedne na-
rodne množice zahtevajo, da se naj ustvari
način odzdravljanja vseh bolnih mest, da se
naj pusti državni organizem odzdravljen in
ojačen, v miru razvijati in da se naj omo-
goči nacionalna evolucija. Kralju Borisu se
je posrečilo s svojo prostostnostjo in res-
nostjo pridobiti simpatije bolgarskega pre-
bivalstva, zaradi česar je postal do jansko
prvi bolgarski vladar, ki uživa popolno lju-
bezen, zupanje in vdanost svojega naroda.

Poset bolgarskega kraljevskega para pred-
stavlja lep in vesel dogodek, ki ga pozdrav-
lja z odkritim srcem vsak iskren bolgarski
in jugoslovenski patriot in vsak pobornik
miru, napredka ter dobrih odnosov na
Balkanu in v Evropi. Ta dogodek je glas-
nik solnčnejše in veselejši bodočnosti, ki
je tako zaželjena v današnjem političnem
ozračju.

»Politika« piše: S svojim prihodom v
Beograd dokazuje kralj Boris brez dvoma,
da je razumel težnje svojega naroda in da
je občutil vse prisrčne pokrete v Jugosla-
viji za sporazum z Bolgari. Bolgarski kralji
gotovo čuti, da imajo težnje bolgarskega
naroda in pokreti v Jugoslaviji isti cilj,
črtanje črni strani skupne preteklosti Ju-
goslovenov in Bolgarov. Razumevajoč se-
danje pokrete, ki se najbolj manifestirajo
v ustanovitvi jugoslovenske-bolgarske lige
v obeh državah in prežet z idejami velikih
pobornikov za zblizanje Garasina, Stross-
mayerja in Skerlića, kakor tudi bolgarskega
Karavelova in Hrista Boteva, z idejami,
za katerih uresničenje vidita Sofija in Beo-
grad kot najbolj poklicana svoja dva kra-

lja, je kralj Boris gotovo občutil, da je
prišel čas, ko je treba, da s svojim sorod-
nikom razmotriva samo svetle strani iz
zgodovine dveh bratskih narodov. Te sve-
tle strani so izpisane v Jugoslaviji in Bol-
gariji s krvjo onih svežih žrtv, ki so v
naitežnih trenutkih dvignjene glave razšir-
jale ideal bratske slege, ki se sedaj ure-
sničuje v neodoljiv pokret narodnih mno-
žic obeh bratskih držav. Pričakovani čas je
prišel. Dva kralja se sestajata v naši pre-
stolnici in naša javnost, pozdravljajoč naj-
topleje visoke goste, pričakuje z radostjo
nadaljevanje započete dela, ki more pri-
nesti najkoristnejše rezultate in ki se pre-
stavlja prvo etapo na poti k najširšemu
sporazumu. Nj. Vel. kralj Boris je smelo
stopil na to pravo pot in omogočil, da se
more Bolgarska danes razgovarjati s svo-
jimi sosedi. Zato je bila potrebna hrabrost,
ki jo je tudi pokazal. Sedaj naj bi se našel
tudi odgovorni državnik v Bolgarski, ki bi
uresničil ideje svojega vladarja. V dnevih
sedanjih ogromnih gospodarskih težkoč, ki
so objele ves svet in ki posebno težko tišče
tudi bolgarski narod, je delo za zagotovi-
tev gospodarskega sodelovanja med Ju-
oslavijo in Bolgarijo najnujnejše. Ožje so-
delovanje v tej smeri bo kot posledico naj-
prej zagotovilo večjo izmenjavo dobrin, s
preureditvijo vzajemnih prometnih odno-
šajev, nadalje pa bo ožje sodelovanje v
interesu obeh kraljevin omogočilo zaklju-
čitev trgovske pogodbe, raznih gospodars-
skih konvencij in drugih koristnih spora-
zumov gospodarskega značaja, kar se prej
ni moglo storiti zaradi neurejenih razmer
med balkanskimi državami sploh. Pozla-
ju visoke pobude in dobro ustvarjeno atmo-
sfero v Bolgarski in Jugoslaviji, kakor tudi
v ostalih državah na Balkanu, se razmere
razčističujejo in sedanji ugodni položaj nam
odkriva perspektivo boljše bodočnosti, ki
naj prinese uresničenje zaželenih odno-
šajev med kraljevino Jugoslavijo in kraljevi-
no Bolgarsko v najširšem smislu. Ta veliki
dogodek bodo pozdravili brez dvoma vsi
balkanski sosedi, kakor tudi vse države v
Evropi, ki zastavljajo ogromne napore za
uveljavitev in ohranitev svetovnega miru.
Vero v boljšo bodočnost Balkana in tralne
ter iskrene odnose med dvema bratskima
narodoma le ojačuje poset Nj. Vel. kralja
Borisa in kraljice Ivane v Beogradu.

Sofija, 10. dec. t. Današnje »Utro« je ob-
javilo na prvi strani jugoslovenskega
maršala dvora generala Ace Dimitrije-
vića, ki jo je dal beograjskemu dopisniku
lista. Dvorni maršal je v svoji izjavi dejal:
»Poset vašega kralja in kraljice je svečan
dogodek, ki ni vživel v našega kra-
ljevskega dvora, marveč ves jugoslovenski
narod. V tem srečnem dogodku vidimo va-
žen moment za medsebojno spoznavanje
obeh sosednih narodov. Po odredbi mojega
vladarja bom izposloval vse olajšave za
bolgarske novinarje, da se bodo mogli pre-
pričati, s kakšno ljubeznijo in s kakim za-
nimanjem cenijo Jugoslavija bolgarsko pri-
ateljstvo. Vi, bolgarski novinarji, pred-
stavljate bolgarski narod, je zaključil
maršal.

»Zorac« je objavila danes obširno biogra-
fijo o dinastiji Karadjordjevičev, ki jo je
opremila s slikami Karadjordjevičev, ka-
kor pokojnega kralja Petra, kralja Ale-
ksandra I. in prestolonaslednika Petra.
Drugi listi so objavili obširne in zelo sim-
patične članke o razvoju jugoslovenske
kulture. V svojih poročilih o pripravah za
odhod bolgarskega kraljevskega para v
Jugoslavijo pripominjajo listi, da so se se-
daj navdušili za prijateljstvo z Jugoslavijo
celo nekdanji njeni nasprotniki.

Ves narod je pozdravil z navdušenjem
potovanje bolgarskega kralja, ki je spo-
znan in pravilno presodil pokret, ki se je
pojavil v Jugoslaviji za zblizanje z Bol-
garijo. V svojem komentarju o tem po-
tovanju je list »Zorac« med drugim nave-
dal, da se namerava sedanji status quo na
Balkanu potrditi s posebno pogodbo o ne-
napadanju, ki bo v veljavi pet let. Po po-
toku tega roka se bo Bolgarija v danem
primeru lahko odločila za kako drugo po-
litično smer.

Kralj Boris bo posetil tudi Bukarešto

Sofija, 10. dec. t. Iz diplomatskih kro-
gov se je razširila vest, da namerava bolgar-
ski kralj 12. januarja odpotovati v Ru-
munijo in uradno posetiti rumunskega
kralja Karola.

Revolucija v Španiji

Prevratni poizkus levičarskih ekstremistov je po dose-
danjih poročilih propadel

Pariz, 10. decembra. AA. Iz Madrida
poročajo, da so člani španske vlade ostali
vso noč v svojih ministrih. V Madridu
je eksplodiralo 10 peklenjskih strojev. Štir-
je so bili postavljeni pred dvema samosta-
noma. Policija je ustavila vsakega pešca in
ga preiskala, ali nima orožja pri sebi. 40
ljudi je aretirala.

V Granadi so uporniki vrgli bombo in
dali s tem znak za požigane cerkva in sa-
mostanov. Požar je uničil en samostan in
štiri cerkve. Med policijo in uporniki je
prišlo do obstreljevanja. Kaže, da so se mo-
rali uporniki umakniti.

V Saragosi je bilo večeraj 8 mrtvih in
200 aretiranih. Uporniki so skušali zavzeti
poslopje civilnega guvernerja. V neki vasi
blizu Valencije je eksplodiralo skladišče
peklenjskih strojev. Vsi uporniki, ki so pre-
našli peklenjske stroje so bili ubiti. Mrtvih
je 16 oseb.

V Koronji je bila vso noč tema. Uporniki
so razbili transformatorje. V Perueli so
uporniki zavzeli policijsko poslopje in raz-
obesili rdeče zastave. Iz mnogih drugih
krajev ni nobenih vesti, ker so vse telefon-
ske in brzovalne vezve prekinile, sidiijo
pa, da so bili tudi tod krvavi izgredi.

Največ škode so uporniki napravili na
železniških progah. Blizu Barcelone so se
na več krajih razkopali progo in pognali v
zrak en most. Tu je skočil s tira brzovlak.
Mrtvih je 40 oseb. Podobna nesreča se je
pripetila na progi Saragosa-Bilbao. Število
ponesrečenih oseb še ni znano.

Notranji minister je davi izjavil, da bo
vlada v najkrajšem času zatrla vse te pre-
vratne poizkuse.

V raznih

Nova uprava Delavske zbornice

Ljubljana, 10. decembra.

Davi so se v dvorani Delavske zbornice zbrali zastopniki delavstva iz vse Slovenije, ki so bili nedavno izvoljeni v plenum Delavske zbornice, da konstituirajo svojo novo upravo in da pretrasejo najvažnejša aktualna vprašanja, ki v tej dobi krize tišajo v največji meri naš delavski stan. Popoldansko zasedanje, ki je trajalo od devete do dvanajste ure, je poteklo v znamenju solidarnosti, ki je bila pred skupščino samo dosežena med vsemi tremi skupinami: Narodnim klubom, marksisti in klubom Jugoslovenske strokovne zveze. Opoldne je bila razprava prekinjena za dve uri, nakar se je skupščina med živahnimi debatami nadaljevala ves popoldan. Razen delegatov, ki so v polnem številu odzvali vabilu, je skupščini prisostvoval kot zastopnik ministra za socialno politiko načelnik zdravstvenega oddelka pri banki upravi dr. Karlin.

Ko je predsednik Čobal otvoril zborovanje, je bil izvoljen najprej verifikacijski odbor, v katerega so po predhodnem sporazumu prišli: dva člana Narodnega kluba, dva marksista in en krščanski socialist. Kakor ta predlog, prav tako je bil brez dvoma soglasno sprejet tudi predlog za izvolitev začasnega predsedstva: predsednik Sedej, podpredsednik Bajt in žužek ter tajnik Giličevič. Pred predhodom na dnevni red je blagajnik Čelešnik sporočil delegatom, da je določena dnevnica delegatom za večerajšnji dan po 120 Din, za danes po 70 Din in sejnina 50 Din ter prenočnina 60 Din. Razen tega se delegatom povrno potni stroški. Na predlog delegata Kosa so bile nato soglasno sprejete nekatere izpremembe dnevnice reda.

Medtem ko se je verifikacijski odbor lotil svojega dela, je tajnik Urtnik podal obširno poročilo o splošnem položaju našega delavstva in o najbližjih nalogah Delavske zbornice. Med drugim je izjavil: Splošen gospodarski in socialni položaj se po svetu in pri nas od zadnje skupščine ni mnogo spremenil. Gospodarska kriza se ne more premakniti preko svoje najnižje točke. Ker je bila zadnje leto pri nas gradbeno delavnost slaba kakor v preteklem letu, homo to zimo posledice gospodarske krize še vse težje občutiti kakor lani. Mi smo se na visoke številke navadili. Ako navedemo, da je na našem področju okrog 25.000 delavcev brez posla, da je brez posla nad 25% normalnega staleža našega obrtnega delavstva, da bo to zimo po sigurni cenitvi najmanj 4 do 5 tisoč rodbin eksistenčno ogroženih, — ponavljamo davno znane stvari. Malokdo pa si predstavlja, koliko groze in obupa je zapovedenega v teh številkah.

Trbovlje

V zvezi s problemom brezposelnosti zavzema posebno mesto revirski problem. Potrebno bi bilo, da bi se osnoval v zbornici poseben oddelk, ki bi se začel baviti sistematično in intenzivno s problemom Trbovlj. To je ena izmed naših najtežjih, kronično bolnih ran, mimo katere ne smemo iti na dnevni red.

V lanskem letu je zaključila posebna banovinska anketa komisija svoje poročilo o Trbovljah. Osebnosti ogledi na licu mesta so napravili na vse one, ki smo si to ogledali, največji vtis. Trbovlje so bile v preteklih decenijah nekakša prehodna postaja za velik del naših izseljencev. Sedaj so emigraciji pota zaprta. Racionalizacija, padanje naročil, so vzela delo ogromnemu številu rodbin, vse ostale pa so prisilila k skrajšanemu delu. Samo tekom letošnjega leta so padli delavski zaslužki za okrog 11 milijonov dinarjev. Medtem doraste v trbovlskem revirju vsako leto 500 soloboznih otrok, ki nimajo kam in ki se gnetejo v pretesnih, navadno le iz ene sobe obstoječih stanovanjih.

Mi smo se preko Centralnega tajništva delavskih zbornic zanimali, ali bi se dalo najti mesta za to doraščajočo mladino v državnih delavnicah, arzenalih in drugih takih zavodih. Došli odgovori so bili žal povsem negativni. A vse to nam ne more vzeti poguma. Poudarjati moramo dalje, da se mora delati z vso silo na tem, da se del revirjev razširi: da more odtekat v druge kraje prvenstveno mladina, ki mora imeti prednost pred tistimi, ki silijo v naša mesta iz manj ogroženih krajev in da se morajo razširiti tudi cele rodbine, ki bodo ostale tu po vsej priliki trajno brez zaposlitve.

V zvezi s tem je brezposelnost skrbstvo vobče. Ako nimamo brezposelnega skrbstva, ki bi dajalo vsem brezposelnim pomoči, bi morali imeti vsaj pregled čez tiste rodbine, ki jih brezposelnost v resnici eksistenčno ogroža, in zagotoviti tem rod-

linam to, kar jim do eksistenčnega minimuma manjka. V pogledu administrativne reorganizacije brezposelnega skrbstva bi bilo treba stremeti za tako reorganizacijo, ki bi koncentrirala dajanje brezposelnih podpor od strani banovine in države, Javne borze dela in občine pri občinah. To bi omogočilo, da bi imela občine pregled, koliko podpor iz javnih sredstev posreduje do bivaljo.

Pri banovini pa bi moral biti pregled eksistenčno ogroženih rodbin, njih porazdelitev na poedine občine, pregled sumarnih izplačil podpor pri poedinih občinah.

Fondi za podpiranje nezaposlenih

Večja sredstva, ki se zbirajo v naši banovini v banovinskih rodbin, njih porazdelitev na poedine občine, pregled sumarnih izplačil podpor pri poedinih občinah.

V zvezi z javno borzo dela naj omenim poseben položaj sezonskih delavcev. Sezonske delavce je gospodarska kriza težje prizadela kakor vsako drugo stroko. Javna borza dela pa od sezonskih delavcev prispevke pobira, medtem ko jim podpor ne daje. Četudi je res, da so sezonski delavci pozimi vedno brezposelni, četudi je zaradi tega pri podpiranju sezonskih delavcev gotova previdnost na mestu, pa s tem še ni rečeno, da mora ostalo delavstvo te najbednejše še izkoriščati. Pravilna rešitev tega problema je v tem, da se oddvoji iz skupnih sredstev Javne borze dela poseben kredit, iz katerega bi se dajale izredne podpore eksistenčno ogroženim sezonskim delavcem.

Socialna zaščita

Velika brezposelnost je delavske meze zelo znižala. Trbovlje so izplačale za isto količino produkcije lani 10 milijonov manj na mezdah nego leto prej. Strojovna komisija je dala Delavski zbornici na razpolago obsežen material o razmerah v 230 podjetjih. Iz tega gradiva se vidi, da so delavske meze v vseh podjetjih zelo padle. V nekaterih strokah, predvsem v nekaterih tekstilnih in v gradbeni stroki tako, da se s temi mezdami ne da več živeti. Vse to ruši dalje kupno moč prebivalstva in povečava krizo.

V nič manj ko 24% anketiranih podjetjih se je vršilo nadurno delo! Dve anketirani podjetji sta zaposlovali na par pomočnikov po 15 do 20 vajencev!

Prej pa se tu ne bo dalo učinkovito pomoči, dokler ne dobimo zakona o minimalnih mezdah in dokler se inspekcijam dela ne bodo dala na razpolago večja sredstva. Ko smo bili vprašani za mnenje glede skrajšanja delovnega časa na 40 ur potem mednarodne konvencije, smo morali žal odgovoriti, da je pri nas predvsem potrebno, da se uveljavi sedanjí delovni čas.

Posebno je obžalovati da podaljšuje nebrzdana konkurenca delovni čas tudi v obratih, ki delajo deloma ponoči, s čimer se spravlja v njih zaposleno osebje brez vsake potrebe vedno bolj ob nočni potle. To velja v prvi vrsti za pekarnice, za katere bo treba nočno obratovanje omejiti in to z uredbo, ki bo enotna za vso banovino.

Na polju socialnega zavarovanja se je treba posvetiti z vso vno vprašanju uvedbe zavarovanja za starost in onemoglost.

Na zakonodajnem polju je treba spremljati poskuse za reformo novega obrtnega zakona, v katerem je kodificirano tudi delavsko pravo.

Bojazan nameščenosti na gozdnih veleposvetih, da jim no agrarna reforma škodovala, se žal obistnjuje. Delavska zbornica je s sodelovanjem interesov stavila predloge v njih zaščito.

Takse od nameščenja nameščenecv, ki se niso pobirale, odkar je v veljavi novi zakon, se začnjenj pobirati za pet let nazaj. Treba je storiti vse, da se takšni zakon v tem pogledu izmeni.

Referat pravna zaščita narašča pri zbornici dan za dnem in je potreben izgraditve. Mezdna posredovanja zavzemajo vedno

Pristopajte

k „Vodničkovi družbi“

André Maurois:

Čast

— Moški, — je rekla, — imajo čut za čast, ki ga cenim, a ga časih težko razumem.

Ko sem se omožila, mi je mož predstavil Bénarda, ki je bil njegov boljši prijatelj. Izpovedal se mi je zdel osoren, skoraj sovražen, in ni mi bil ravno všeč. Bilo je šele po več mesecih, ko sem se ga privadila. Tedaj pa sva postala drug do drugega silno pristrana in jaz sem ga cenila kakor brata. Neki večer, ko smo šli z doma vsi trije skupaj, se je v vozu k meni stisnil in jaz sem vedela, da nama je bilo to obema prijetno. Od tega dne se je njegovo vedenje do mene izpremenilo. Postal je nežen, uslužen, nato pa proseč.

Jaz nisem niti storila niti rekla nič takega, da bi bil mogel iz tega sklepati, da ga ljubim. Kolikor je bilo mogoče, sem se hlinila, da smatram strastna čustva, ki jih je izražal s toliko silo, le za prijateljsko naklonenost. Nazadnje je prihajal, kadar je bil moj mož na potovanju, vsak večer k meni na obisk. Pravil mi je, kako je srečen, da sem jaz prva žena, ki jo resnično ljubi, da neprestano misli, da se bo ubil, in da bo neki dan, ko pojde od mene, skočil v Selno. Zdel se mi je tako iskren in žalosten, da

se mi je naposled zasinilil. Postala sem njegova ljubica. Do takrat ga nisem ljubila; bala sem se samo, da bi se zares ne ubil. Toda kakor hitro je bil moj ljubček, sem se ga oklenila.

Cez petnajst dni se je moj mož vrnil. Sama sem se začudila pogumu, s katerim sem mu pravila o svojem življenju tisti čas, ko njega ni bilo. Ni mi sumil, in vse bi bilo dobro, ako bi Bénard v tem hipu ne bila zbolda tenkovestnost. Dejal mi je, da se mu gnusi, da je izdal prijatelja, da tako ne more živeti, in slednjič, da mu čast ne dopušča, da bi še naprej stiskal roko mojemu možu, ako bi ostal moj ljubček. Rekla sem mu, naj ne išče več svidenja z mojim možem; odgovoril je, da tega ne more, da bo prelom med njima najčistnejši znak najinega razmerja in da razen tega njegova čast s to pretezo ne bo pomirjena. Rekel mi je, da želi kakor nekdanj biti zopet moj prijatelj in da hoče to, kar se je med nama zgodilo, pozabiti.

Občudovala sem njegovo vedenje in v nekaj dneh mi je bilo prijetno, če sem pomislila, da je moj ljubček plemenito bitje in heroj prijateljstva. Nisem mislila, da bo ta tenkovestnost trajna. Misli-la sem, da se, kakor hitro bova lahko zopet sama, ne bo upr poželienju. kolikor se pa mene tiče, sem bila odločena, da se natino razmerje nadaljuje. Preteklo je več tednov in spoznala sem, da

več časa. Delavski zaupnikom mora nuditi zbornica vso zaščito, ker brez dobrih zaupnikov ni socialne zaščite. Težko škodo povzroča zato, če se ugled delavskih zaupnikov ruši.

Upam, da bo postala nova zbornica z vašim sodelovanjem to, kar mora biti: Izraz hotenja in stremjenja našega delavstva in nameščenstva.

Po tajnikovem govoru, ki ga je skupščina sprejela s splošnim odobravanjem, se je razglabala debata, v katero so posegli delegatje vseh skupin. Delegat Petejan iz Maribora je opozarjal zbornico, da mora v borbi zoper krizo posvečati večjo pozornost tudi vprašanju delovnega časa po pisarnah in trgovinah in izvajanju obrtnega zakona, ki je doslej ostal samo na papirju. Delegat dr. Bohinjec je v daljšem govoru naglašal posebnost delavskih razmer v dravski banovini, v kateri tvorijo delavci in nameščenci več kakor 50% prebivalstva. In prav te sloje je kriza najobčutnejše zadela. Grajal je, da nihče ne regulira vprašanja redukcij in opuščanja delavcev. Brezposelnost je postala trajen pojav in zato jo bo treba reševati na široki podlagi. Za temelj borbi proti brezposelnosti bi bil potreben zakon. Naglašal je nujnost, da se zakon o obratnih zaupnikih izpremeni in da so delavski zaupniki deležni večje zaščite. Borba proti tuberkulozi, ki je ena najbolj perečih nalog naše države, naj se uredi s posebnim zakonom. S podudarkom, da mora biti skupščina DZ predstavnik delavske solidarnosti, je ravnatelj dr. Bohinjec zaključil svoja tehtna izjavjanja. Delegat A. h iz Zagorja je s prepričljivimi argumenti grajal dejstvo, da so rudniki, ki po 6 mesecev ne plačajo meze svojim delavcem, in ker podjetja v številnih primerih niti bolniškim blagajnam ne obračunavajo, so taki do skrajnosti izkoriščani delavci nazadnje tudi brez vsake zdravstvene zaščite, kadar v bedi obnemorejo. Zaradi tega naj DZ izposluje pri osrednji vladi zakonito zaščito delavske meze.

Najdba samomorilčevega trupla

Pred mesecem dni je v trenutni duševni zmedenosti pobegnil od doma mlad fant in so zdaj našli njegovo truplo, objedeno od lisic

Rob, 10. decembra.

V sredo je šel Pečnik Josip, lovski čuvaj g. Karla Galleta, notarskega kandidata iz Ljubljane, gledat v lovišče bivše občine Roba pri Velikih Laščah, ki ga ima g. Galle v najemu, če je poginila kakšna lisica, ki jim je dan poprej nastavljal strupene vade na kraju, kamor so lisice često prihajale. Prisedši na mesto je ugotovil, da so lisice porile dva trupla. Po kratkem iskanju je našel eno lisico, ki je poginila od strupa. Iskati je začel še drugo. Ko je že dalje časa hodil po lovišču, se mu je naenkrat nutil grozen prizor: moško truplo, katerega zgornji del od pasu naprej je bil delno pokrit s snegom, a od spodnjega dela so bile samo še kosti, čisto obrane od lisic. Hitro se je napolil v Turjak na orožniško postajo

javiti najdbo.

Po prihodu orožniške patrulje popoldne se je ugotovilo, da je najdeni neznanec identičen z žnidarščim Antonom, 26 letnim posestnikom sinom iz Strleto, ki je pred mesecem dni v trenutni duševni zmedenosti bos, golglav in golokot sredi noči pobegnil od doma. Truplo je ležalo na trebuhu. Ko so truplo obrnili, so tudi mogli ugotoviti vzrok smrti. Nesrečnik si je z britvijo, ki jo je, kakor se je pozneje dognalo, vzel od doma, prerezal vrat in na mestu izkrvavel. Britve je še vedno držal v roki. Za fantom, ki je bil splošno znan kot miren in priden delavec, žalujejo poleg staršev, bratov in sester tudi mnogi njegovi prijatelji. Pogreb se je vršil v petek 8. t. m. na pokopališču v Robu.

Gasilska zajednica za dravsko banovino

Ljubljana, 10. decembra.

V smislu novega gasilskega zakona so se v zadnjem času že izvršili občni zbori gasilskih žup in društev. Danes popoldne je bil v dvorani hotela Metropol tudi ustanovni občni zbor Gasilske zajednice dravske banovine, kakor se po novem imenuje bivša Jugoslovenska gasilska zveza v Ljubljani. Kmalu po deseti uri je starešina Josip Turk otvoril zborovanje in pozdravil številno zbrane delegate, posebej narodnega poslance Cererja ter zastopnika banke uprave Vrtovske. Pred prehodom na dnevni red je bila z navdušenjem sprejeta vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju ter pozdravne brzojavke resornemu ministru dr. Hanžeku in vodstvu Državnega vatrogasnega saveza v Beogradu.

V svojem poslovnem poročilu je tajnik Franc Pristovšek izjavil med drugim:

Naša organizacija ima danes skupno 331 gasilskih čet s pristankom 13 novoustanovljenih in 34 od bivše nemške kočevske zveze gasilskih društev: torej se je dvignilo število čet od rednega občnega zbora za 45 čet.

Poleg običajnih sprejemov novih čet pod zvezno okrilje in razprav o važnih dopisih je bila glavna naloga JGZ izvedba reorganizacije čet in žup, odobritev novih župnih upravnih in nadzornih odborov in končno priprave za današnjo izredno skupščino.

V 26 srezih obstoji danes 25 gasilskih žup. Konjskih 6 čet smo dodelili GZ sreza Celja. Gasilski župi Ljubljani-mestu se je pritegnilo z dovoljenjem ministrstva za te-

lesno vzgojo naroda 6 gasilskih čet v policijskem rajonu mesta Ljubljane, katero ozemlje bo sestavljalo v doglednem času pomerij velike Ljubljane. Izvršila se je prereda društev v čete v dneh 5. novembra in žup dne 26. novembra in končno smo prispeli do prevedbe zveze v Zajednico dravske banovine.

S pravomočnostjo novega zakona je prenehal lastotni gasilski sklad, ki je nudil gasilstvu toliko koristnega za zdravljenje ponesrečenih gasilcev, vprežne živine, poškodovanega orožja v službi, preskrbe vdov in sirot po v službi smrtno ponesrečenih tovariših in povrnitev škode za požarne oblike in obutev Breg tega sklada tudi nova uprava ne bo mogla poslovati; zato bo njena prva naloga, da si ga ustvari nanovo.

Tudi ne smemo pozabiti, da je priložil ta sklad letno svojo četrtino v Podporni sklad za onemoglo gasilce, katerih se moramo vedno z vso skrbljivostjo spominjati in jim pomagati v revščini in onemoglosti.

Iz prispevkov zajednice in sklada za podpore čet se bo moral osnovati ukijne-nemu skladu enak nadomestek.

Vatrogasni savez KJ je odločil v svoji zadnji sedji meseca novembra, da bo glasilo »Gasilec« odloži službeni list, ki bo moral prinašati vse sklepe ministrstva kakor i saveza v službenem delu.

Kot prvo subvencijo mu je nakazal savez spoznamno z ministrstvom vsoto 10 tisoč dinarjev, da bo mogel postati po novem letu celo mesečnik.

denje in njegove besede so bile vse, kar bi si mogel želeli duh, ki je najbolj rahločuten in ki največ zahteva.

Razume se, da me pri njunem razgovoru ni bilo, toda iz Jacquesovega pripovedovanja in Bénardovega pisma sem zvedela, da je bil silno lep in se je izvršil, kakor je moj mož povedal, »po silno vzvišenem načrtu«. Vsak izmed njih se je ponudil, da se žrtvuje in izgine, toda ne tako, da se usmrti, — kajti sodila sta, da lahko vsak, tudi obupan človek opravlja s svojim življenjem plemenito in koristno službo, — ampak tako, da zapusti Francijo za tako dolgo, kakor bo potrebno. Po dolgotrajni nebesni besedni bitki sta se zedinila v misli, da je zame bolje, če ostanem s svojim možem. Bil je torej Bénard tisti, ki je moral oditi.

Zvedela sem, da se je odrekel, odkar se je z Jacquesom pobotal, misli, da bi zapustil Pariz. Kljub Jacquesovi dobrohotnosti sem zelo nesrečna in časih mislim, da bi mi bilo ljubo, ko bi prišla v stik z možem, ki ne bodo možati. Časih si tudi pravim, da vse to ni pravično, kajti Bénard je bil tisti, ki me je tedaj, ko je bil moj duh miren, pripravil do tega, da sem prešla od prijateljstva k ljubzni. Dobro vem, da možki ne more ves čas misliti na svojo čast, toda če se zmisli nanjo prepozno ali pa slišo ne, potem je to za žensko precej žalostno.

Od bolečine k ugodju

Skrbi in bolečine povzročajo gube in Vas starajo Aspirin tablete odpravijo vse bolečine in Vam vrnejo občutek ugodja. Aspirin tablete so prisrčne le z Bayerjevim križem. Vzemite jih brez skrbi, ne škodijo Vam!

ASPIRIN

V. A. Jureta & A. Zagreb, Cesta 32. Oglas in register pod 5 in 3407 od 1. III. 1933.

Dokler ne bo začel izhajati savezni glasnik, ostane »Gasilec« na tej dolžnosti.

JGZ je vznikla l. 1919. iz skromnih začetkov in dosegla v 14 letih svojega razvoja ono veličino, ki jo ima danes kot sad smotrnega organiziranega dela in udejstvovanja. Hvaležno se spominjamo danes vseh graditeljev, ki so pomagali do podviga na ta ali oni način. Pred vsem pa gre naša globoka hvala vsem vzorom gasilstva in ustanovitelju zveze, blagopokojnemu prvemu starešini, tovarišu Francetu Barletu, kateremu ključem ob štetnici njegove pretrane smrti trikratno »Slava«.

Z današnjim dnem zaključujemo veliko delo dosedanjega JGZ Ljubljana, ki si je priborila prvenstvo kot najlepše vodena in najzornije organizirana zveza med vsemi doslej obstoječimi zvezami na najvišjem upravnem mestu, z gorečo željo, naj bi tudi vnaprej kot Gasilska zajednica dravske banovine ostala na vodilnem mestu, stremela vedno višje.

Tajniško poročilo je skupščina brez debate in soglasno odobrila, nato pa je blagajnik Stanko Pristovšek poročal o blagajni, ki izkazuje za čas od 1. junija do 10. decembra 1933 dohodkov 158.303.45 Din s prebitkom 77.708.67 Din. V podpornem skladu se je nabralo 390.931 Din, iz tega so se je 295 onemoglim gasilcem, vdovam in sirotam izplačale podpore v znesku 132 tisoč 905 Din. — Dve tretjini v župi včlanjenih čet je za tekoče leto članarino še na dolgu.

Ko je bil na predlog revizijskega odbora soglasno sprejet absolutorij starešinstvu, je skupščina prav tako soglasno odobrila tudi nova pravila zajednice.

Pred volitvami novega vodstva je imel poslanec Cerer kratek nagovor, v katerem je naglašal, kako je gasilstvo v naši banovini na dostojni višini, in poudarjal velike zasluge dosedanjega vodstva. Na njegov predlog je bil nato izvoljen novi odbor: starešina Josip Turk, prvi namestnik starešine Jernej Vengust, drugi namestnik Anton Cerer (dosedajni drugi namestnik Muek je bil odpoklican na službovanje v Beograd), tajnik Franc Pristovšek, pomožni tajnik Stanko Pristovšek, blagajnik Zdravko Mikuz, pomožni blagajnik Engelbert Gostiša, odborniki Muek, Guček, Goligranc, Meyer, Vezer, Košir, Fajdiga, Bulc, v nadzorstvo pa: Rus, Rakoše, Džuban, Kopač, Jevšek. Prav tako so bili soglasno izvoljeni tudi odbori nadaljnega obrambnega, samaritskega in kulturno-prosvetnega oddelka.

Ob pol 12. uri je starešina Turk, čigar ponovno izvolitev so vsi zbrani gasilci pozdravili z vihrnim navdušenjem, zaključil občni zbor.

Trije učiteljski zbori

Ljubljana, 10. decembra.

V soboto so zborovale v Ljubljani tri sreske organizacije JUU: Ljubljana okolica (zadnji del) na Grabnu Litja in Kamnik pa na šentjakovski šoli. Pri slednjih dveh je predavala o Lavtarjevi računski metodi o sodobni delovni šoli gospa dr. Pirkmajerjeva, ki se je temeljito poglobila v stroko svojega pokojnega očeta profesorja Luke Lavtarja in ga proučila.

Pri zborovanju na Grabnu pa je predaval agilni tajnik ZKD dr. Mihelak o sodobnih gospodarskih problemih ter dosegel za svoja temeljita izvajanja splošno odobravanje. Zveza kulturnih društev pošlje svoje odlične predavatelje povsod, kjer jih bo zahtevalo naše učiteljstvo pri svojem izvenšolskem delu za prosveto najširših narodnih slojev.

Predsednik upravitelji Mikuz je govoril o velezaslužnem šestdesetletniku, podstarosti SKJ, pesniku in pisatelju Ganglu. Zborovalci so ga soglasno imenovali za častnega člana svoje sekcije. Sreski šolski nadzornik Urbančič je priporočil sestavo učnih načrtov za osnovno šolo in pristop k šolski Matici, ki je najbolj strokovna učiteljska znanstvena književna ustanova.

Učitelj Kokot je predlagal temeljito razmislijanje o novih učnih načrtih za osnovno šolstvo in njih prilagoditve krajevnim potrebam vsake posamezne šole.

Razpravljali so še o mnogih internih stanovitvah poslih in določili, da bo prihodnje zborovanje v februarju. Predavala bo tudi računsko strokovnjakinja in najboljša poznavateljica Lavtarjeve računske metode gospa Pirkmajerjeva, ki hoče udeležiti nazore svojega pokojnega očeta v lanskajni delovni šoli, katero dana tako odlično in uspešno propagira vse naše narodno učiteljstvo pri pouku svoje mladine.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Parizani se že drsajo

Zimske radosti Parizanov nastajajo v versajskem parku

Smrt morski kači

Lepa kalifornijska dekleta so ukrotila na toplem ameriškem soncu strašno morskogo pošast, ki jo vidimo na tej sliki

Sedem milijonov voltov

V tehničnem zavodu v Dorthmouthu (Massachusetts) se je ameriški fizik dr. van de Graaf posrečilo, da je po dolgoletnih poskusih dosegel tok s fantastično napetostjo 7 milijonov voltov.

Ta uspeh pomeni nov korak naprej v področju podjarmljenja električnih sil. V zadnjih letih so angleški, nemški in ameriški tehniki neprestano dvigali električne napetosti. Znana je nemška ekspedicijska, ki je pred nekaj leti eksperimentirala na Montu Generosu s tistim pravirom električne energije, s katerim je že Benjamin Franklin v otroški dobi elektrike presenčal svet, namreč z bliskom. Z ogromnimi mrežnimi vodi in primernimi kolektorji je dosegla napetosti do 2 milijonov voltov, kar je bilo za tedaj nekaj nezastisljivega. Žal, da so ti poskusi zahtevali tudi človeško žrtve: fizika prof. Drachfelda je blisk ubil.

Medtem so v berlinskih znanstvenih laboratorijih proizvajali že 3 milijone voltov, kar so pa Angleži na vseučilišču v Cambridgeu kmalu prekosili s 5 milijoni voltov. Sedanjih 7 milijonov pomeni rekord, o katerem se ljudem pred desetimi leti še niti ni sanjalo.

Kot elektrode je van de Graaf uporabil aluminijaste krogle s 5 m premera. Iskra, ki je šinila med njima, je bila 14 m dolga in jo je spremljala kakor pok iz topa močna detonacija. Snemali so jo tudi kinematografsko. V prihodnjem letu pa mislijo v Ameriki z ogromnim elektromagnetnim poljem doseči 10 milijonov voltov in skoraj ni dvoma, da bo to uspelo.

Cemu te vedno močnejše napetosti? Ali gre samo za rekorde? Gotovo ne, kajti tako silna električna polja posegajo v jedro današnjih fizikalnih in tehničnih problemov, namreč v drobitev atomov. V zadnjem

času so zlasti na Angleškem z najvišjimi električnimi napetostmi dosegli v tem pogledu že prav lepe uspehe, a nadaljnji razvoj v tem področju ne obeta samo teoretičnih, temveč tudi najlepše praktične uspehe.

Če pride upnik

Upnik: Ali bi lahko govoril z gospodom?

Služkinja: Gospoda ni doma.

— Ali mi lahko poveste, kdaj se vrne?

— Oh, kadar gospod naroči, da ga ni doma, nikoli ne vemo, kdaj se vrne.

Kaj razveseljuje nemško dušo

V Münchenu pravi napis, da se tam pozdravlja samo z dvignjeno roko

Drugi srečni dobitnik 5 milijonov frankov

V drugem žrebanju francoske Narodne loterije je bil te dni izžreban drugi glavni dobitnik, ki znaša, enako prvemu, 5 milijonov frankov. Dobitek je zadel neki transportni delavec iz Avignona, ki mu je komaj 32 let. Tudi ostali večji dobitki so šli v južno Francijo.

Brivec iz Tarascona, ki je zadel pri prvem žrebanju glavni dobitnik 5 milijonov frankov, se je te dni prvič v svojem življenju pojavil v Parizu. Kupil si je luksuzni avtomobil in najel šoferja, da ga je vozil po mestu.

Romunski finančni minister

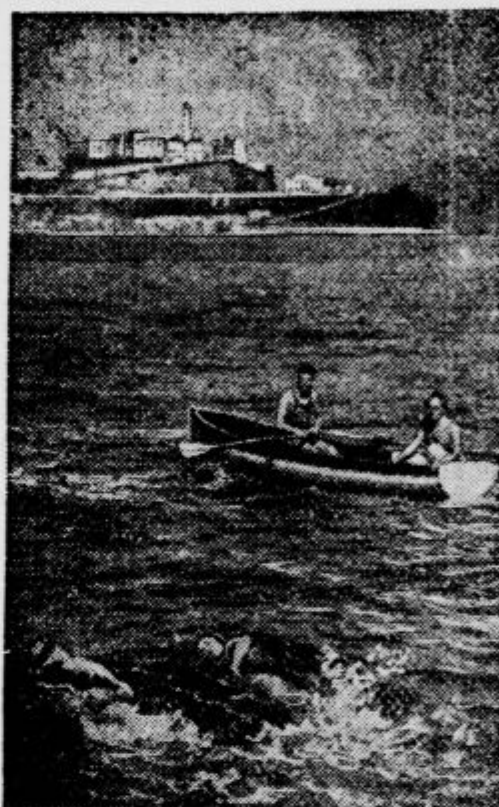
Bratiano je te dni prispel v Pariz zaradi finančnih pogajanj svoje vlade

Most iz Indije v Tibet

Ki so ga nedavno otvorili na indsko-tibetski meji, je bil za ondotno prebivalstvo takšen dogodek, da so se domačini udeležili slavnosti v ogromnih množicah.

Vražji otok

Blizu San Francisca je otok, kamor pošiljajo kazence. Baje s tega otoka ni mogoče pobegniti. Silka nam pa kaže dve drzni plavalci, ki se jima je posrečilo priplavati do otoka.

Naši rojaki o »mokri« Ameriki

Prav tako odločno, kakor so nastopali proti »suhačem«, zahtevajo naši rojaki strogo kontrolo opojnih pijač

Cleveland, začetek decembra.

Ko se je 7. novembra, kakor je »Jutro« že poročalo, v nekaterih ameriških državah vršilo glasovanje za odpravo 18. določila ameriške zvezne ustave, ki je uvedlo prohibicijo, so se naši rojaki odločno obrnili proti »suhačem«, kakor imenujejo zagovornike prohibicije. Naš življ v Ameriki ima dovolj prilike, spoznati prohibicijo kot navadno frazo, ki je bila povod nešteti zlorab in ki je najočitnejše manifestirala velike privilegije bogatinov. Uvedba prohibicije ni imela niti sledu kakoga »plemenitega eksperimenta«, kakor so jo nazivali njeni zagovorniki.

Sedaj, ko je prohibicija odpravljena, pa naš priseljenci in med njimi posebno vneto tudi naši rojaki zahtevajo iztrebljenje onega zla, ki je dovedlo do popolnoma ponesrečenega eksperimenta prohibicije. Odločno se zahteva stroga kontrola opojnih pijač. Nekdanji salooni ali krčme se ne smejo več vrniti. Največja napaka prohibicije je bila v tem, da se je prepovedalo uživanje opojnih pijač vsem, torej onim, ki so jih zmerno uživali ravno tako, kakor onim, ki so jih zlorabljali. Na vsak način naj bi se v bodoče prepovedalo, da bi bili lastniki pivovarn in žganjarij obenem tudi lastniki gostilniških obratov. Pred prohibicijo so bili veliki pivovarnarji in žganjarji lastniki mnogostevilnih točilnic, v katere so v prvi vrsti gonili svoje uslužbence ter sploh skrbeli za to, da se je v njih zaradi dobrih čim več popilo. Prepričati je treba, da se pijače ne bodo vsiljevale ljudem zaradi dobrih. Vsak prostor, kjer se toči opojna pijača, naj bi bili pod najstrožjo kontrolo. Zganje naj bi se prodajalo sa-

Adresar Ljubljane

je izšel

Vsebuje 60.000 privatnih in trgovskih naslovov. Dobi se v knjigarnah in v tiskarni

»GRAFIKA«

Ljubljana, Resljeva c. 4. Cena 180.— Din.

»Vistosmerjena« zgodovina

Poročali smo obširneje o »svetovni zgodovini«, ki jo je napisal Heinar Schilling, založil pa Gustav Kiepenheuer v Monakovem. Sodobno Nemčijo opisuje ta »zgodovina« takole: Med Nemčijo in Francijo je bilo 31 voj. 30. januarja 1933 je državni predsednik Hindenburg imenoval Adolfa Hitlerja za kancelarja. Ker so komunisti 27. februarja zažgali parlament, se je novi Reichstag sestel 5. marca v potsdamski garnizijski cerkvi, kjer se je otvorila doba III. carstva z velikimi svečanostmi. Drž. kancelar Hitler je prevzel vso oblast, objavil štiriletko in šel takoj na delo. Začela se je zatirati brezposelnost, delavstvo so uvrstili v enotno fronto. Kmečki stan je dobil svoje nekdanje pravice, marksizem je bil uničen. Vloga Židov se je omejila kakor pristojna njihovem številu. Kakor je zahtevala njena čast, je Nemčija izstopila iz Društva narodov ter bo ostala tako dolgo izven njega, dokler ji ne bodo priznali enakopravnosti v vsakem pogledu.

Večerni kep

Črni večerni kep iz flamskega krepa, obrobjen z dvema lisčjima kožama

Merna Thompson:

Molk je smrt

Sodnik Francis Murphy je vsak večer, preden je šel v posteljo, sedel v kotu pri peči in bral. Tudi nocoj je vzel knjigo v roke. Docela proti njegovi navadi pa je bilo, da si je našel kozareček brandyja in ga počasi izpil.

Zunaj je počasi zamrl ropot na cesti. Samo od daleč se je še čul šum cestne železnice. Thomas, sluga in edini hišni sostanovalec neozženega sodnika, je še enkrat potrkal in vprašal, ali morda še kaj želi.

»Nič, hvala; kar spat pojdite,« je dobil za odgovor.

Toda Thomas se je obotavljal:

»Ali ne bi bilo morda bolje, če bi nocoj ostal pokoncu?« je vprašal.

»Kako vam more priti kaj takega na misel?«

»No... Mislim sem samo... Ali niste brali danes v listih, da je Fred Allenby davi pobegnil iz norišnice?«

Sodnik je prikimal. Spomnil se je. Pred sedmimi leti je obsodil Freda Allenbyja na smrt, ker je umoril neko plesalko. Guverner je takrat ukazal, naj zdravniki morilca še enkrat preiščejo. Posledica tega je bila, da so smrtno obsodbo preklicali in obsojenca poslali v norišnico v Atlanti.

»Vzemite rajši malo broma in pojdite spat, Thomas,« je dejal sodnik in napravil še požirek iz kozarca. »Lahko noč!« Če bi se bil v času svoje dolgotrajne sodniške službe le količkaj menil za vse groznje iz

podzemlja, bi bil že davno tudi sam v norišnici, ali pa bi bil zbežal na severni tečaj. Nenadno pa je začel nekakšen šum. Zazdelo se mu je, da poskuša nekdo odpreti okno. Potem se je zastor odmaknil.

»Le noter, Allenby,« je dejal sodnik.

Vsiljivec si tega ni dal dvakrat reči. Bled, v siv površnik zavrt možak je skočil z okna in nameril revolver na sodnikovo osivelo senco.

»Če rečete le še besedico, vas ubijem!« je vzkliznil.

Sodnik je svojega gosta hladno pogledal.

»Kakor se mi zdi, niste zaradi mojega obiska prav nič presenečeni.«

»Nasprotno!« je mirno odvrnil sodnik.

»Saj sem vas čakal.«

»Kakali ste me? Zakaj pa niste tega sporočili policiji?«

»Ker sem se hotel z vami pogovoriti,« je rekel sodnik. »Sedite in izpijte kozarec brandyja!«

Allenby ga je pogledal, nejevoljno in preplašeno hkrati. Sodnik pa si je našel pol kozarca iz steklenice, ki je stala na robu mize, in pijačo v duško izpil. »Kaj bi bili tako nezaupni,« je potem rekel z blago užlenostjo.

Tudi Allenby je izpil.

»Preden vas bo moja krogla predrla,« je rekel, »bi vas nekaj vprašal, sodnik Murphy. Kot pameten in razumen človek ste morali vendar vedeti, da sem bil nedolžen, pa ste me vendar obsodili na smrt. Kaj ne da ste vedeli?«

»Seveda,« je kratko potrdil sodnik.

»S takim svetim mirom rečete to, raz-

bojnik!« je vzkliznil Allenby in planil pokoncu.

»Sedite vendar in pomirite se!« je odvrnil Murphy.

»Ali se še spominjate, kaj sem povedal v svojo obrambo?«

»Se prav dobro,« je odgovoril sodnik.

»Rekli ste, da je bila ženska že mrtva, ko ste prišli k njej.«

»To je bilo tudi res. Nedolžen sem!«

»O tem niti najmanj ne dvomim, Allenby,« je rekel sodnik z največjo samoobsebi-umevnostjo. »Prav dobro sem že takrat vedel.«

»Kako ste mogli vedeti?«

»Ker... je dejal sodnik Francis Murphy glasno in trdo, »ker sem jo namreč jaz umoril.«

Nočni gost se je zastrmel vanj kakor v pošast.

»Kako... je zajecjal, »vi?... Vi sam ste umorili ubogo Mary Anne?«

Tresel se je od razburjenja.

Sodnik pa je ostal docela miren. Listal je po knjigi, tako malomarno, kakor bi sedel v kavarni in se dolgočasil. Zatem je začel:

»Takrat sem komaj dobil sodniško službo. Saj veste, da ne sme imeti na sebi madeža, kdor hoče biti sodnik. In Mary Anne — sami veste, da ni bila na najboljšem glasu, sirota — mi je bila napoti. Če bi jo bil vzel za ženo, bi šla moja služba po vodi. Sodnik ki vzame damo iz nižje družbe, je svojo kariero opravi. Ona pa ni marala slišati niti besedice o ločitvi. Začela mi je groziti, da bo vse odkrila...«

Zato sem jo spravil s poti.«

Allenby se je zgrozil.

»Sami ste jo umorili, mene pa ste hoteli poslati na električni stol! In tako dolgo ste me pustili trpeti! Vi, zver!«

»Le mirno, prijateljček moj,« je odvrnil sodnik. Spet je našel svojemu gostu zvrhan kozareček in potem se sebi. »Čemu bi odkopavala preteklost? Pijava rajši na zdravje najne skupne prijateljice, plesalke Mary Anne!«

Ko sta oba izpraznila do dna, je pogledal sodnik posmehljivo svojega obiskovalca. »Vseeno je to bolje, kakor da bi se morali vrniti v norišnico,« je mirno rekel.

»Zakaj? Kako? Kaj ste hoteli s tem reči?« je zajecjal Allenby, ki ga je zdajci pograbil strah.

»Oh, nič posebnega... je hladno odvrnil sodnik. »Samo nekaj strupa je v brandyju. Okusa ne pokvari in zanesljivo deluje. Seveda, pet minut še traja...«

Allenby je dvignil revolver.

»Če že hočete,« je dejal sodnik, »pa sprožite. Toda čemu bi po nepotrebnem dramili ljudi! Saj bi bilo neumno. V petih minutah bo vse končano, z vami... in z mano.«

»Zakaj ste to storili?« je kričnil nočni gost. »Vsega sem bil že sit,« je dejal sodnik, to pot s slabotnim, ugašajočim glasom.

»Vse moje življenje... ena sama laž... je zajecjal. »Vedel sem, da boste prišli in... me umorili... Toda... živce ste izgubili...«

Zato sem moral sam poskrbeti...«

Stokajoč je zlezal sodnik v dve gube. Glava mu je omahnila na prsi. Hropel je.

Allenby, ki ga je popadla smrtna groza, se je zastrmel vanj. Roke in noge so mu drgetale. Zgrabil ga je za grlo. Se je dihnil. Morda se bo še rešil. Nenaden pohlep po svetnem zraku se ga je polotil. Skočil je na okno in od onod na cesto. Potem je zbežal, kar so mu dale noge...

Nekaj trenutkov nato so se začeli zunaj žvižgi piškal. Policija. Ljudje so se začeli stekati od vseh strani. Kmalu je prišel Thomas v gosposdarjevo sobo. Sodnik je sedel v svojem naslanjaču. S čela si je brisal pot in si ravnal lase.

»Imajo ga, imajo ga, to zver,« je kričal Thomas.

»Siromak!« je mirno odvrnil Murphy.

»Čudno,« je potem dodal, »kako deluje neprestano govorjenje na norca. Samo ugovarjati mu ne smeš...«

»To je pa res,« je potrdil Thomas, ki ni razumel niti besedice vsega.

»Če vam pritiska norec revolver na senč, ne smete niti za trenutek nehati govoriti,« je počasi rekel sodnik. »Čujte, Thomas, ali ste že kdaj kaj slišali o lažnjivem Kljukcu?«

»Da,« je zajecjal Thomas malce presenečeno. »To je bil največji lažnivec sveta...«

»Ne bo držalo,« je odvrnil sodnik Francis Murphy in se nasmešnil. »Ameriški sodnik Murphy ga je pravkar prekosil.«

(B. R.)

Čitajte tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Sportna nedelja

Konec tekem v ligi

Hašk je dobil še dve točki — Državni prvak je BSK, na častnih mestih sta Hajduk in Jugoslavija — Obe Slaviji in Vojvodina na zadnjih treh mestih

Ljubljana, 10. decembra.

Devet dolgih mesecev so se nedelje za nedeljo vrstile naše najvažnejše nogometne tekme v konkurenci za naslov državne prvega in današnja nedelja je po tolikih ogorčenih in težkih bojih — odigranih je bilo vsega nič manj kot 220 tekem — končno le prinesla zadnjo ligo tekmo ter definitivno vrstni red posameznih klubov. Vprašanje prvaka in mesta za našega predstavnika v teh tekмах je bilo na srečo — toda morda v škodo zadnjih prireditelj — rešeno že nekaj tednov prej, tako da za izid današnje tekme med Haškom in Vojvodino — razen med neposredno prizadetima — ni bilo nobenega pravega zanimanja več.

Hašk je danes ponovno nastopil proti novosadski Vojvodini od katere si je vzel vse štiri točke, pa je JNS rezultat 3:1 razveljavil in odredil ponovitev, ki je dala Hašku popolno zadoščenje. Kljub temu, da je gornji rezultat podvojil, ni v tej tekmi še enkrat dokazal, da je trenutno najmočnejši zagrebški klub, mu ni uspelo še oni poslednji met, s katerim bi se bil povzpela pred Jugoslavijo na 3. mesto v tabeli. Blizu pa je bil že zelo in je bila prav danes priložnost za to takšno kot redkokdaj! Vojvodina mu je z dvema goloma prekržila ta račun in tako se bo moral za letos zadovoljiti s 4. mestom, sama pa je sprito visoke razlike zdrknila na zadnje mesto.

Tabela je zdaj polna in kaže tole končno veljavno sliko:

1. BSK	20	14	3	3	65:21	31
2. Hajduk	20	13	2	5	41:19	28
3. Jugoslavija	20	10	3	7	34:27	23
4. Hašk	20	10	3	7	42:35	23
5. BASK	20	10	3	7	42:37	23
6. Gradjanski	20	10	1	9	32:31	21
7. Concordia	20	7	4	9	39:40	18
8. Primorje	20	7	3	10	39:47	17

(9.) Slavija (S.)	20	7	2	11	37:48	16
(10.) Slavija (O.)	20	4	2	14	22:54	10
(11.) Vojvodina	20	3	4	13	24:59	10

Hašk : Vojvodina 7:2 (4:1)

Zagreb, 10. decembra.

Za današnjo zadnjo ligo tekmo med Haškom in Vojvodino ni bilo posebnega zanimanja in jo je prišlo gledat komaj 1000 ljudi, dasi je imel Hašk prav v tej tekmi razne možnosti za izboljšanje svojega plečmenta.

Ze sam početek igre je kazal na visok rezultat v korist Haška, ki je že po 20 minutah prvega polčasa vodil s 4:0. Publiko je nestrpno čakala še nadaljnje tri gole, toda Vojvodina je začasno prekržila ta račun s svojim golom, ki ga je zabil v zadnji minuti prvega polčasa ter zopet za gol poslabšala razliko. Po odmoru se je zopet zdelo, da bo Hašk lahko zabil še tri gole in kljub temu se rešil zase tretje mesto v tabeli. Toda Vojvodina je po 10. m. n. z učinkitim golom onemogočila tudi ta polet, tako da se je moral Hašk zadovoljiti z razliko petih golov, ki ga je spravila pred Baska na četrto mesto in ga obenem predstavila kot najboljši zagrebški moštvo.

Igra sama se je vršila v premoči Haška, ki je bila vsekakor do odmora mnogo večja kot pozneje. Tekma je nudila mnogo zanimivih momentov in je potekala kljub temu, da je bila zaključna, popolnoma v znamenju prvenstvene borbe. Hašk je zaigral v vseh vrstah odlično, najboljša pa mu je bila napadalna vrsta. Vojvodina je sprva kazala mnogo šibkosti in zdelo se je, da bo odšla poražena s serijo golov, kar pa je pozneje preprečila s povezanjem svoje enajstorce.

V 3. m. n. je po kotu zabil Gajer prvi gol za Hašk. V 15. m. n. je Slavik iz enajstmetrovke zvilal na 2:0. V 17. m. n. pa je po levi kombinaciji Slavik dal za glavo tretji gol. Dve minuti kasneje je dobil žogo Petrak, ki je s krasnim udarcem postavil rezultat 4:0. Minuto pred koncem polčasa je Vojvodina po pogreški Golca z učinkitim golom, ki ga je zabil Janjč, znela razliko na 4:1.

Tudi po odmoru je bil Hašk še zmerom močnejši, toda v 10. m. n. se je Vojvodini znova nasmejala sreča in Damjanović je z ostrim plasiranim strelom znižal rezultat še na 4:2. Od tedaj dalje je začela Vojvodina igrati precej ostro sodnik od tedaj ni bil dovolj energičen V 15. m. n. je bil v gneči težje poškodovan odlični Petrak, ki so ga morali odnesti z igrišča. Tudi pred tem je bil še povzročitelj petega gola, ki ga je po Leinertu dobil Medarič in z glavo poslal med drogeve. Zadnja dva gola sta bila delo Kunsta.

Tekmo je sodil g. Dasović.

Tekme za zimski pokal

Ljubljana, 10. decembra.

V turnirju za zimski pokal sta bili danes odigrani na igrišču Hermesa dve zanimivi tekmi, med tem ko napovedane tekme v Kranju ni bilo, ker je domžalski Disk odpovedal svoje gostovanje.

V prvi tekmi je Hermes zaslužen in ob znatni premoči slavil dvočlensko zmago nad visko Svobodo.

Hermes : Svoboda (Vič) 15:3 (8:1)

Ze sam rezultat kaže, da je Hermes po nili volji preigral nasprotnike in si že do odmora zagotovil naskok kar 7 golov. Razmerje je za premaganca prav za prav še bolj porazno, ker je dva izmed treh danih golov zabil iz enajstmetrov. Tekmo je sodil g. Pfundner.

V drugi tekmi je Slovan piclo zmagal nad Marsom.

Slovan : Mars 4:3 (1:0)

Tudi ta tekma, ki jo je vodil g. Ramovš, je potekala v znamenju lahke premoči Slovana, ki je končno tudi zaslužen dobil svoj dve točki.

Poset tekem seveda ni bil takšen, da bi dajal prirediteljem nade za večji gmetni uspeh, ki ga je namenil v dobrodelne namene.

ne. Vsekakor pa je že vredno vsega priznanja, da se naši manjši klubi s pridomo udeležujejo na »zelenem« polju tudi izven svojega obsežnega sodelovanja v prvenstvu.

Reka : Domžale 9:3 (6:1)

Popoldne se je vršila tukaj tekma med prvakoma drugega A in B razreda, ki so jo gostje odločili z veliko sigurnostjo v svojo korist. Obe moštvi sta nastopili s tremi rezervami. Reka se je odlikovala zlasti v prvem polčasu po točnem oddajanju. Moštvo si osvaja teren večinoma po krilih, katerih pasi se končajo po večini s čistimi strelji trija. Gonilna sila moštva je srednji krilec, v napadu pa sta najboljši moči levo krilo in desna zveza.

Domžalci, tehnično vigrani, enajstorič gostov niso mogli nuditi zadostnega odpora. Najšibkejšega moža so imeli v vratarju.

Ostale nogometne tekme

Dunaj: Rapid : Repr. švicarskih amaterjev 14:0 Wacker : Slovan 7:3 FC Wien : Metallum 9:0 Libertas : DFC Wien 4:2 Sportklub : Hitzing 5:0.

Lausanne: Admira (Dunaj) : Lausanne Sport 2:2.

Praga: DFC : Sparta 2:1, Teplitz FC : Slavija 2:1, Saazer SV : Cafe 10:3.

München: Sp. V. Fürth : München 1860 2:0.

Nürnberg: I. FC Nürnberg : Bayern München 2:2.

Berlin: V. Ktoria : Hertha 5:0, Tennis Borussia : Kottbus 5:1.

Turin: Milan : Juventus 2:1, Ambrosiana : AS Roma 1:0.

Budimpešta: Nemzeti : III. okraj 3:0, Phöbus : III. Kispes : Attila 4:3.

Amsterdam: Austria : Holandska 1:0.

Table-tenis turnir Hermesa

V petek 8. t. m. se je vršil v prostorih ZSK Hermesa table-tenis turnir za prvenstvo šiske. Za zmagovalce v vseh disciplinah so bile razpisane lepe in dragocene nagrade, ki jih je darovala tvrdka »Spectrum«. V singlu gospodov, kjer je sodelovalo 16 tekmovalcev, je zmagal Nemeš L. In si pridobil razpisano nagrado. Ostala mesta še niso dodeljena. V damah je sodelovalo 10 igralnic, ki so se borile za prva tri mesta. V singlu je odnesla sigurno zmago gđ. Hočevar M.

Najbolj zanimivo je bilo tekmovalstvo gospodov v dvojici. To tekmovalstvo je tudi edino končalo s presenečenjem. Mladi talentirani par Reke Lazar-Puterle je glavko s 3:0 odpravil rutinirana favorita Nema in Horvata. V finalu pa sta z 3:3 podlegla Hermesovemu par. Zornodov, ki sta tem postala za zmagovalca in si pridila krasna brušena zrcala v obliki klubskega znaka.

Kongres SSS

Zagreb, 10. decembra.

Danes dopoldne se je vršil v mestni posvetovalnici četrti kongres SSS, katerega so se udeležili zastopniki skoraj vseh sportskih organizacij, odlični zastopniki vojske, med njimi zastopnik Nj. Vel. kralja general Damjanović, in drugi znani sportni delavci. Po poročilih predsednika dr. Hadžija in tajnika Macanovića ter referata komisije za sportni tisk in poročilih o nekaterih aktualnih sportskih vprašanjih, je bila per acclamationem izbrana ta le nova uprava: predsednik dr. Stevan Hadži I. podpredsednik general Knežević (Beograd), II. podpredsednik dr. Pavlin, Ljubljana, III. podpredsednik Ugrnić (Zagreb), tajnik Macanović, II. tajnik dr. Gavrančić, blagajnik Janković, v nadzorni odbor pa dr. Heinz, Bošković in Dobrin.

VI. tek uedinjenja

Pod najvišjim pokroviteljstvom

Nj. Vel. kralja Aleksandra I.

Sportna nacionalna manifestacija »Tek Uedinjenja«, ki ga v proslavo 15 letnice državnega in nacionalnega uedinjenja priredi v nedeljo, dne 17. t. m. ASK Primorje v Ljubljani, je dobila najvišje priznanje pri našem narodnem vladarju, Nj. Vel. kralju Aleksandru I., ki je blagovoljno prevzel nad njo najvišje pokroviteljstvo.

Tudi najvišji vodilni faktorji v naši državi in zastopniki inozemskih prijateljskih držav so hoteli poudariti važen značaj te sportno nacionalne manifestacije in so prireditve počastili s prevzemom mesta v častnem predsedstvu, ki ga tvori predsednik ministrskega sveta dr. Milan Srčić, predsednika senata in Narodne skupščine dr. Ljubo Tomašić in dr. Kosta Kumanudi, minister brez portfelja dr. Albert Kramer, minister za socialno politiko in narodno zdravje Ivan Pucelj, minister prometa Lazar Radivojević, minister vojske in mornarice armijski general Dragomir Stojanović, minister dr. Grga Andjeljinić, minister za fizično vzgojo naroda dr. Lavoslav Hanžek, ban dravske banovine dr. Drago Marušić, pooblaščen minister češkoslovaški dr. Wellner, pooblaščen minister rumunski A. Guranescu, pooblaščen minister grški Leon V. Mélas, komandant dravske divizije oblasti brig general Cukavac, mestni načelnik in župan ljubljanski dr. Dinko Puc, prvi namestnik staroste SKJ Engelbert Gangl in predsednik JLS Veljko Ugrnić.

Sportni del prostave bo brez dvoma tudi impozanten. Najavljena je udeležba najboljših srednje in dolgoproglašev iz vse države, ki ji bo z veliko udeležbo prednjačila dravska banovina — reprezentant tekačev na dolge proge v naši državi: perfektna je tudi udeležba po dveh reprezentantov iz prijateljskih držav češkoslovaške, Rumunije in Grčije. Naši reprezentanti bodo imeli v inozemskih tekačkih tekme najboljše srednjeevropskega razreda.

Odbor »Teku uedinjenja«. Drevi ob 20.15 nuna seja v taništvu Nanrošeni so val odborniki, da se je sigurno udeležijo Dnevni red: razpored slavnosti. — Predsednik.

ZSK Hermesa (table-tenis). Drevi 18.30 seja sekcijekega odbora. Točno in polnoštevilno!

Po svetu

Italijanski olimpijski prvak na 1500 m Luigi Beccali, ki je šele pred dvema mesecema presenetil svet z novim rekordom na tej progi, je nedavno na lahkoatletski prireditvi v Milanu dosegel nov svetovni rekord na 1000 y (914.383 m) s časom 2:10.2. Sicer pa je Beccali v zadnjem času postavil več slavnih znakov in se trenutno lahko prišteva med na boljše srednjeprogaše na svetu. Baje mu ti rezultati še niso všeč: sam pravi, da ne bo miroval, dokler ne bo tekkel 800 m 1:48, 1500 m pa 3:47. Da bo šlo tudi v metih navzgor, so si Italijani za drag denar naročili finskega trenerja v osebi svetovnega prvaka v metanju kopja Matti Järvinena. Tudi Angleži hočejo do olimpijade posebej dvigniti svoje atlete v metih in skokih.

Evropska pavalna prvenstva bodo leta 1934 od 12. do 19. avgusta v novem stadionu v Magdeburgu. Ze po dosedanjih prijavah se lahko sodi, da bo udeležba zelo velika. Obilubili so sodelovanje Madžari, Holandci, Belgijci, Francozi, Češkoslovaki, Švicarji in prvič — za evropsko prvenstvo — tudi Turki. Gazi je razen drugih novotarij vzgojil tudi sportnike!

V tenisu si belijo mednarodni krogi glave, ali je res silno pogubno za amaterski sport, ker so letos zapustile amaterske vrste kar tri teniške zvezde (Crawford, Cochet in Vines). Splošno vlada prepričanje, da Tildenov cirkus, ki so se mu pridružili tudi omenjeni trije, ni tako nevaren, dasi ima z dosedanjimi imeni zelo veliko privlačnost. Kdor pa bi hotel po Tildnovem vzorcu ustanoviti še slično družino, bi se moral boriti že z velikimi težavami: zato bo najbrže vsaj boljši igralec še rad ostal med onimi dozdavnimi amaterji, ki se im po malem le ponudi prilika za nekaj mesecev udobnega življenja na račun drugih v vsaki sezoni.

Sonja Henie bo menda 10. decembra startala v Monakovem. Hitlerjevci so zgradili novo umetno drsališče in hočejo zaradi večje slave imeti prvič v njem tudi Norvežanko Sonjo. — Znani švedski snučar, Sven Utterström, ki je v zadnjih letih zavzemal sama odlična mesta v obeh disciplinah (na 18 in 50 km) bo letos še treniral za fiske tekme, nato pa pojde — v pokoj.

Prvo diskvalifikacijo v boks u izrekli sodniki že 1. 388 pr. Kr. Tesalec Eupolos je z denarjem podkupil nasprotnika, Formiona iz Halikarnasa, ki je zmagal v isti disciplini na prejšnji olimpiadi. Kupčijo so razkrili, oba olimpijca sta bila za vselej diskvalificirana in še občutno kaznovana.

Tudi nekatera mesta so rada obljubljala derila atletom, če so startali za njihove barve. Ta metoda je posebno cvetela v starem Rimu, kjer je cesar Neron najbolj slovel kot sportni politik in gospodar. L. 67 po Kr. je podkupil sodnike za konjske dirke, na katerih je startal tudi sam, z vsoto 200.000 drahem, da bi mu prisodili zmago. Kljub temu, da je že v prvem krogu padel z voza, so mu vendar priznali prvo mesto. Za sportnike, ki niso startali pošteno, so bile določene hude kazni: nekateri so bili in nato izgnali, potem pa še izrekli kazen, ki je bila sicer namenjena samo sužnjem.

Sneg se nam letos obeta prej kot smo bili vajeni zadnja leta: zato se na tihem že pripravljamo za sezono. Se več skri za letošnjo zimo imajo na Švedskem kjer bodo letos (to je od 21. do 26. februarja 1934) tekme Fise. Švedska je prevzela organizacijo za nordijske discipline, slalom in smuk pa bosta v St. Moritzu. Priorizirala Švedskega dela Fisičnih tekem bo Solleftea, neznatno mestce v sredi Švedske s komaj 3000 prebivalci. Ker kraj za večji obisk nima dovolj stanovanih, bo železnica za prebivanje postavila triak večje število spalnikov. Prireditelji računajo torej z veliko udeležbo, posebno iz severnih držav: bolj oddaljene — in manj podprte — zimskosportne zveze se bodo morale kalpa odreči sodelovanju. Ta usoda čaka to pot tudi našo! V Sollefteji bodo za te prireditve zgradili ogromno novo skakalnico, ki bo omogočala skoke do 85 m. Ker je mesto še nad 400 km oddaljeno od Stockholma, bodo v prireditvenih dnevih med prestolnico in Solleftejo brevažala potniške letala. Dosedaj so se prijavili Nemci, Norvežani, Finci, Poljaki, Italijani in Češkoslovaki.

V dnevih Fisine prireditve se bo vršil v Sollefteji tudi kongres mednarodne smučarske zveze ki ji že od ustanovitve predseduje švedski polkovnik Holmquist. Ker smotrano Norvežani, da imajo po svojih zaslugah za razvoj smučarstva tudi pravico do vodstva Fise, pa Holmquist kljub obljubi še zdaj ni oddal funkcije, se je spor tako poostil, da so užaljeni Norvežani že lani zagrozili z bojkotom vseh prireditelj Fise. Ker je sedaj prirediteljica Švedska, ki bi zaradi odsotnosti Norvežanov trpela veliko škodo, je polkovnik Holmquist ponovno zasotočil, da bo na tem kongresu prepustil svoje mesto kapitanu Ostgaardu, zastopniku Norveške v Fisi.

Bivši svetovni prvak v lahki teži Tomy Canzoneri je že v drugi rundi k o. p. premagal svetovnega prvaka v mušji teži V. da Chocolate. Canzoneri je zmagal je pomembnejša, ker Chocolate v 211 bojih zadnjih deset let ni šel v nobenem nastopu na tla, še manj pa, da bi bil izgubil k. o.

Kakor pravilo se namerava že 39 letni Georges Carpentier, spet vrniti v areno. Doda se je udeleževal pri filmu, pa je videl, da so francoski boksači težke reže precej v slab formi in si mislil, da bi bilo boljše, če bi še enkrat poskusil svojo srečo na deskah, kjer se da več zaslužiti kot ured kemero.

Japonska mladina revoltira

Preokret v svetovni javnosti glede presojanja japonskih razmer — Zanimiva opazovanja francoskega publicista — Beda japonskih akademikov

Pariz, 8. decembra.

Odkar se je spretni ruski diplomaciji posrečilo, da si je iz obdajajočega jo obroč neprijateljev skovala krog prijateljev, zaveznikov in nevtralec ter se je spravila celo z Ameriko, niso izgledali Rusije na Daljnem vzhodu nič več tako obupni. Izprememba se opaža predvsem v samozavesti sovjetskih državnikov, kadar se dotikajo vprašanja Daljnega vzhoda, pa tudi v svetovnem tisku se razločno občuti, da so se ruske šanse izdatno zboljšale. Še lani smo lahko videli čudno zadržanje Francije v spopadu Kitajske in Japonske. Francoski državniki so skoro odkrito kazali svojo naklonjenost do Japancv, smatrajoč jih za element mira, reda in napredka od Tihem morju. Le z veliko težavo se jim je posrečilo v konfliktu hraniti potrebno objektivnost. Računali so na japonsko pomoč pri razpravi v Zenevi, in Japonci so kljub temu, da so dejstva govorila proti njim, dobivali samo prazne ukore, ki jim niso mogli nič škodovati. Kitajcem pa tudi niso nič koristili. Zdelo se je, da misli Francija stopiti na mesto Anglije in prevzeti vlogo japonske prijateljice in zagovornice v Evropi. Razvoj v to smer je pretrgal japonski izstoz iz Društva narodov in v Parizu so se hitro tresli bežnega japonofilstva ter se približali nasprotnemu polu Rusiji.

Stališče belih narodov do Japoncev

To prijateljstvo do Japonske seveda ni prodorlo globlje v francoski narod in je ostalo omejeno samo na krog h'edno računačih diplomatov in državnikov. V francoskih zbornici so se čule ostre obsodbje te vrtoglaviosti, pa tudi sicer se je francoska javnost začela zavedati, da sta japonski imperializem in prizadevanje za doseg primata pri rumenem plemenu naperjena tudi proti Franciji, ki ima v vzhodni Aziji bogate in važne kolonije v Tonkinu, Anamu in Kosišini. V zvezi s tem se je tudi poživelo zanimanje za Japonce in so zato pršli do besede tudi oni poznavalci, ki niso soglasni s pretiranimi propovedniki vsemožečnega japonskega državnega in narodnega sile.

Evropci, ki so preživeli na Japonskem dlje časa in imeli dovolj prilike, da so proučili tamošnje življenje, niso tako močno navdušeni nad japonskimi prilikami. Nemci vidijo v sovjetih kljub komunizmu in boljševizmu pred vsem le slovanško nevarnost, zato jim je dobrodošlo tudi rumeno plemo, samo da onemogoča Rusiji svoboden razmah. Kakor so si 1. 1915 želeli ruskega poraza in se jim je želja izpolnila, tako si tudi od novega spopada obetajo poslednje koristi v primeru ponovnega ponizanja Rusije v Aziji. Odtod stalne fraze nemškega tiska o velikani na glavnih nogah, ki ga je krivogled David tak posrečeno potolkel. Nepristranska zgodovina pa nam pripoveduje, da je bilo za časa vojne z Japonci rusko carstvo sicer že dozorelo za propad, da pa bi imelo kljub vsemu še dovolj sile, da potolče Japonce. Ruska sila pa sovražnika ni mogla doseči zaradi velike oddaljenosti, v kasnejših mesecih vojne pa se je doma razbohotila revolucija, ki je carski vladi narekovala takojšnjo sklenitev mira, ne da bi bilo prišlo do tega, da se pomenita ruska in japonska narodna sila. Nemci se držijo starega izrazoslovja, zlasti ker mislijo, da si bodo s prilozovanjem Japoncem pridobili dragoceno zavezništvo v svetovni politiki. Tsingtau jih očitno ni naučil prav ničesar.

Ostali svet pa je že davno opustil stališče nedeljenega občudovanja Japoncev. V veliki meri je temu pripomogla zavest, da so se Japonci preveč razbohotili, da so njihove sanje usmerjene na nadvlado nad vsem svetom in da je njihova bojevitna napadalna huda grožnja ne samo Kitajski in Rusiji, marveč še marskateri drugi državi. Anglosasi so se že odločno obrnili od Japonske, kajti ravno Anglosasi so poleg Rusije in Kitajske najboljji japonskemu udarnemu območju Francozi hodijo isto pot, le Nemci so čedalje silnejši prijatelji mikadovega carstva.

Ob enem s tem odmičanjem zapadnega sveta od Japoncev se opaža skepsa in kritično presojanje prave japonske moči. Francoski publicist André Viollis je v tem pogledu natočil svojim rojakom čistega vina, opozarjajoč jih na nevdružne razmere v notranjosti rumenega carstva, ki lahko osporijo skoro splošno pričakovani uspeh japonskega orožja v bodočem spopadu z Rusijo. Viollis je več časa bival a Japonskem in podrobno proučeval stanje naroda in države. Njegovo velesluznivo poročilo o položaju delavskih in inteligentnih slojev japonskega naroda daje slutiti, da stoji cesarstvo pred prevratom, ako pride do kakšnega težjega spopada, nego sta bili mandžurska in šanghajska vojna epizoda.

Japonska vseučiliška mladina

»Na Japonskem« piše Viollis, »je štiri-deset vseučilišč in drugih visokih šol, deloma državnih, deloma zasebnih, ki imajo 65.000 slušateljev. Vendar tvori ta številka le tretji del vseh tistih, ki si žele priiti na vseučilišče. Izredno strogi sprejemni piti izločijo vsako leto okoli 150.000 višjeje študija željnih dijakov. Tri najvažnejša vseučilišča so v Tokiu: Keijo, kjer študirajo sinovi bogatašev, Vaseda, vzgajalše ljudi sodobnih idej, naprednih pisateljev, profesorjev in učenjakov, in cesarsko vseučilišče, odkoder izhajajo bodoči državniki in politiki. Star japonski pregovor pravi, da proizvajajo cesarsko vseučilišče ministre. Kejo denar. Vaseda pa prijateljevstvo.

Cesarsko vseučilišče ima letos nad 8000 slušateljev. Potres je pred desetimi leti popolnoma razrušil njegovo stavbo. Rockefeller je drugi dan po potresu nakazal japonski vladi 4 milijone jenov za novo polopje iz ruševin je vstala moderna zgradba v nekakem pokvarjenem gotskem in modernem slogu, ležeča sredi prekrasnega vrta. To vseučilišče je opremljeno s naj-

modernejšimi učnimi sredstvi: dvorano so prostorne, knjižnica ima 300.000 zvezkov, vseučilišču je pridružena posebna bolnica z razkošno opremo.

Po tem videzu sodeč, bi človek mislil, da dijakom ne manjka drugega nego ptičjega mleka. Ta videz pa vara, kajti poleg ptičjega mleka manjka dijakom tudi vse ostalo. Boj dijakov za obstanek je silno težak. Življenje se je zadnja leta strahovito podražilo, medtem ko so plače ostale na isti višini. Zato dijaki dobivajo od doma zelo malo ali nič. Zato po deset ali dvajset dijakov živi v kajni zanikni baraki, kjer po žimi prezebajo, poleti pa se duše od vročine. V vseučilišni restavraciji so cene res zelo zmerne, ali v kljub temu za večino dijakov nedosegljve. D jaki jedo skupno iz velike skledje riž in zeljevo, in to dan za dnevom. Zelodci so polni, mladeniči pa niso siti. Dijaki se zato lotevajo vsakega posla, da si prislužijo vsaj najskromnejša sredstva za življenje. Nosijo mleko po hišah, prodajajo časopise, zvečer pa se vprežejo v dvokolnice in prevažajo pasante v rikšah, kakor nesrečniki iz najnižjih ljudskih slojev.

Poleg vseh teh skrbí jim visi nad glavo stalna nevarnost vojaške službe. Vkljub vsemu navednemu domoljubju se dijaki boje vojaške službe ko vrag blagoslovljene vode; v prvi vrsti zaradi prekinjenja študij, pa tudi zaradi neverjetne strogosti v vojski. Vsak dan mora vojak napraviti dolg marš ob edini hrani: riž in soljene ribe. Japonski vojak ne vidi skoro nikoli niti kruha niti mesa. D jak, ki se lahko ogne vojaški službi, pa je preobložen z delom. Predavanja se pričenjajo že ob sedmih jutraj in trajajo do poznega večera. Mnoga predavanja praktično nimajo nikakega smisla, vendar se dijak mora izkazati, da jih je poslušal. Profesorji so dobri, ali se dajo po večini nadomestovati od dijakov, ki so že končali študije. Ti enostavno čitajo lekcije in nič ne razlagajo.

Tudi profesorji so namreč zelo slabo plačani, zato si vzamejo po več služb in so tako preobremenjeni s poslom, da svojih dijakov niti ne poznajo. Ravno japonskemu dijaku pa je treba več osebnega stika s profesorjem, nego dijaku katerekoli druge narodnosti. Japonski dijak je ukažen, vztrajen in priden, toda možgani mu delujejo zelo počasi. Korejci in Kitajci imajo mnogo več inteligence, zato sami vse zapopadejo brez prizadevanja profesorjev.

Dijaški odpor proti japonski reakciji

Tako so japonski dijaki brez svetovalcev in brez navodil, zato ni nikakršno čudo, ako se stalno upirajo. Dijaški upor so vse čedši in nevarnejši. Japonska mladina opasno zapuša pot, ki si jo je odredil stari. Upira se zaradi slabega profesorja, upira se zaradi odstavitve dobrega profesorja, ki se je dijakom priljubil. Pred dvema mesecema se je uprlo vse tokijsko dijaštvo zaradi odstavitve profesorja Tokizave, zelo naprednega vzgojitelja in vodje dijaške omladine. Cisto Japonska institucija »kontrola misli« smatrala, da je zrel za penzijo, ker si je drznil ostro obsoditi japonski socialni red in ponižujoči položaj žene v zakonu. Celot dijaški cesarske univerze so nastopili, in to tako odločno, da je moral vmes poseči vojaštvo. Mnogo krvi je bilo prelito pri tej priliki in mnogo dijakov je moralo v zapor.

Japonski dijaki se upirajo tudi sedanemu socialnemu redu, zlasti pa proti japonskemu Mladina mnogo čita, zato je začela dvomiti nad temeljnimi dogmami, na katerih je tako dolgo počivala moč cesarstva. Nastopa proti vojni, proti češenju dedov in proti božanstvu mikada. Jasno ji je, da je japonsko delavno ljudstvo izročeno na milost in nemilost sebičnosti bogatašev in podkupljenih parlamentarcev. Delavec je brez vsake socialne zaštite strahovito izkoriščan, kmet pa je preobložen z davki; oba doslovno umirata od gladu. Pred vsem pa dijaki vedo, da dobrih 40.000 izmed njih po dovršitvi študija ne bo dobilo niti najskromnejšega mesta, marveč bodo izpostavljeni največji bedi.

Gotovo so med dijaštvom skupine, ki se zavzemajo za stare ideje in uredbe, za stare šege in navade, toda pretežna večina intelektualcev, profesorjev, pisateljev in — kar je glavno — velika večina častnikov kaže tople simpatije za razne evropske doktrine. Prepovedano je sicer izdajati in pisati japonske knjige take vsebine, zato pa so vse tokijske knjiž

Za belokrajinski muzej

Nešteto dragocenosti se izgublja in uničuje

Metlika, 9. decembra

Bela Krajina, ki se ponaša s svojimi stalnicami, ki so iz majhne kamnitne dobe, torej iz približno 25. stoletja pred Kristom, je bila še pred nekaj desetletji zelo bogata dragocenih zgodovinskih spomenikov; bilo jih je v njej nebroj. Pred svetovno vojno, a enako za nje, so razni tuji »velmožje« nabirali po Beli Krajini zgodovinske in narodne dragocenosti in nam jih potem za vedno odtujili. Kje so bila takrat budna očesa naše javnosti, ne vemo, trdimo pa lahko, da so naše muzeje in naše kraje tedaj oskodovali za marsikatera stvari neprecenljive vrednosti.

Danes Bela Krajina ne predstavlja več tako bogate nahajališča starin, a vendar jih je še mnogo, kar nam dokazujejo precej pogoste najdbe tega ali onega spomenika iz raznih dob davne zgodovine. V ljubljanskem muzeju je sicer nekaj dragocenosti ohranjenih in sicer največ iz sončnega kučarja pri Podzemlju, kjer je bila baje ilirska prestolnica v prvi polovici prvega tisočletja pred Kristom. Dasi so te stvari (bronzast meč, jantarjeva ovrtnica itd.) sicer res dragocene, vendar ne predstavljajo niti dela tistega, kar bi naši muzeji mogli in morali obvarovati sedanosti.

Mnogo uglednih mož, ki so bili v Beli Krajini ali pa so rojeni Belokrajinci, je zbiralo zgodovinske najdenine in narodne umotvore in jih tako vsaj delno obvarovalo popolnega uničenja. Četudi moramo tem ljudem za njihovo hvalavredno delo biti zelo hvaležni, moramo obenem tudi obžalovati, da je to delo večinoma bilo izvršeno v prejšnjem desetletju, dočim danes, ko bi človek upravičeno pričakoval več iniciativnosti in smotrnosti dela, skoraj ni človeka ali organizacije, ki bi se zanimala za zbiranje in obvarovanje zgodovinskih najdenin in narodnega ročnega dela te ali one vrste. Že večkrat so razni ljudje postavljali predloge za osnutek katkega malega belokrajanskega muzeja v Metliki ali Črnomlju, kjer bi se lahko našli primerni prostori, vendar pa niti do teoretične ostvartitve se ni prišlo, niti bodo ti predlogi pod sedanjimi okoliščinami sploh kdaj ostvarjeni. Človek se res mora čuditi, da tako važni zadevi merodajne osebe in društva ne povečajo sploh nobene pozornosti.

Ako se nihče drugi ne smatra poklican za tako delo, potem smemo pričakovati, da bodo vsaj mestna načelstva v Metliki in v Črnomlju vzela to vprašanje z vso resnostjo in pretrpeti in pričela zbirati še obstoječe narodne umotvore, ki bodo že morda po kratkem desetletju tuji in neznan. Res je sicer, da v Beli Krajini bolj kakor v katerem drugem kraju, živi še narodna noša in da tam razni drugi izdelki preprostih, a odličnih umetnikov še niso izumrli, vendar pa je tudi res, da so narodne noše, ki jih še danes bogate z veze-

ninami vidimo pri raznih svečanostih v Beli Krajini in drugod, ostanke še prejšnjih časov, ker jih danes skoraj nikjer več ne izdelujejo. Ako že ne moremo preprečiti zapostavljanja narodnih noš in njih izdelovanja, preprečimo prav lahko popolno izgubo mnogih zanimivih vezenin in drugih stvari, ki za zgodovino in umetnost katkega kraja mnogo pomenijo, česar žal danes mnogi veljaki in poklicani ne uvidevajo.

V Beli Krajini bi bila prepotrebna akcija za ustanovitev domačega muzeja, v katerem naj bi bilo zbrano vse, kar je v zvezi z belokrajanskim človekom danes in v zvezi z dogodki, ki so se odigrali v teku tisočletij na belokrajanskem tlu. Ta muzej bi bil lahko izredna dragocenost, enako pa bi bil tudi dokaz vsega belokrajanskega dejanja in dokaz, da so Belokrajinci vedno sodelovali v ustvarjanju slovenske kulture, književnosti in vseh mogočih umetnostnih panog enakovredno z vsemi ostalimi našimi kraji.

Pestra narodna noša iz Bojanev v Beli Krajini, ki danes že izumira, ker je mladina ne izdeluje več in jo tudi že redko nosi.

To delo danes še ni tako ogromno in bi se s postopnim zbiranjem dalo še marsikaj pomembnega in značilnega rešiti. Treba je le človeka, ki bi se te stvari lotil z ljubeznijo in ki bi tudi znal ceniti vrednost posameznih stvari. Poznavajoč belokrajanskega človeka lahko trdimo, da bo prav rad odstopil marsikaj muzeju, ako bo vedel, da bo tam shranjeno pod njegovim imenom. V mnogih vaseh prodajajo danes tujcem dele narodnih noš z bogatimi vezeninami za smešne cene, ki niti približno ne odgovarjajo vrednosti dela in truda, kolikor so ga stare matere imele s

temi narodnimi umetninami. Stvar je nujna in je potrebno čim prej se odločiti za stvarno in resno delo, ker bodo sicer Beli Krajinci izgubljene za vedno največje dragocenosti, ki jih nikdar nihče več ne bo mogel povrniti niti obnoviti. Ako danes te pomankljivosti še nihče ne obsoja, jo bodo obsojali v poznejših letih, ko bodo bolj občutili potrebo za takimi stvarmi, ki jih mi danes še doživljamo in skoraj tudi preživljamo. Razumljiva in opravičljiva je torej zahteva po malem belokrajanskem muzeju.

TEDEN DNI FILMA

Anny Ondra

To mlado in temperamentno blodinko pritevamo lahko med zelo dobre filmske komičarke. Njena komika pa sicer ne preide nikdar v grotesko. Ona je vedno taka, kakor so vsa mlada dekleta: naivna, neizkušena in poleg tega navihana. Vse take vloge mojstrsko rešuje.

Njenih filmov se občinstvo veseli. Anny Ondra pristihi človeka, da se smeje sprito situacije v katere jo spravi njena nalivnost. V svojih interpretacijah je naravna in nikdar ne prekorači meje, ki bi ne bila na mestu za mlado nalivko in nagajivko.

V kratkem bomo imeli priliko videti jo v več njenih ljubkih vlogah.

Herbert Ernst Groh

Jeseni leta 1930 je kölnski radio priredil tekmo med pevci in pevskami iz pokrajin ob Renu. Mnogo jih je nastopilo. Vsi so imeli pred seboj samo eno misel: mogoče je to moj prvi korak do slave.

Tekma med pevci je pokazala, koliko dobrega glasovnega materiala imajo na razpolago ob Renu. Med vsemi tenorji, ki jih je bilo mnogo, je zmagal član gledališča v Münchenu, temperamenten, do tedaj skoro neznan mlad mož Herbert Ernst Groh.

Ta tekma je bila zanj odločilna. Z njo je postal slaven in velik. Prej je pel, kakor jih poje sto in sto na odrih. Nihče se ni zanimal zanj. Odkrilo ga je naključje. Nemška javnost je postala pozorna nanj. Sicer še mlad, vendar je bil s svojimi 21 leti angažiran kot lirski tenor pri deželni gledališču v Darmstadtu. Groh je absolvirati več uspešnih turnej. Pel je v Italiji, Franciji in drugod. Kakor vsi veliki umetniki je tudi on šel preko Kalvarije do slave. Pravo slavo so mu prinesle turnee v tujini, a ko se je vrnil v domovino, ni našel mesta zase. Dolgo je moral čakati. Naposled se ga je usmiliло gledališče München-Gladbach.

Med nami je Groh znan po gramofonskih posluših in delno po radiu. Pel je zlasti mnogo v berlinskem radiu. Pri nas ga bomo slišali te dni v velefilmu »Pesem o sreči«. Groh je po svojem lirskem tenorju edinstveni med mladimi pevci. Njegov

glas je izšolan, lep, doneč in močan. Ne dvomno je med tistimi, ki se bodo borili za prvenstvo v svetu.

Susana Lenox

Božanstveno Greto Garbo smo navajeni gledati samo v delih, kjer se rešujejo globoki problemi človeške duše. Naše občinstvo se je gotovo še spominja iz filma »Ma-

GRETA GARBO

ta Hari« in mora priznati, da je bila njena interpretacija na vrhuncu. Redkokatera umetnica tako dobro tolmači skrita čustva zaprte duše. V filmu »Susana Lenox« kaže Garbo vso veličino svojega igralskega talenta. Nastopa v vlogi dekleta, rojenega kot sad ljubezni. Pregarjanje je od lastnega strica. Zaljubi se v človeka, katerega pozneje išče leta in leta, dokler ga ne najde. Toda on je uničen po alkoholu in napornem delu, popolnoma otopel za vse. Susana Lenox ga reši in privede na pravo pot.

Nikdar ni Greta Garbo šla v enem filmu skozi toliko faz ustvarjanja kakor baš tu. Od mlade deklice preko cirkuške artistke in topetinke do sreče, o kateri je sanjala.

Njeno ustvarjanje v tem filmu je tako veliko in močno, da mora zadiviti tudi neizprosna kritika.

Za kulturo vrtov

Tržič, 8. decembra

Sreski kmetijski odbor si je dal prevažno nalogo, da bo priredil v vseh večjih središčih kranjskega okraja celo vrsto predavanj, ki naj zbudijo pri poslušalcih zanimanje in smisel za bolj dobičkonosno obdelovanje zemlje. Razširi naj se smisel za vrtnarski način obdelovanja vsaj nekega dela posesti, ki naj povzroči kmetovalčeve dohodke, na drugi strani pa naj preprečuje uvažanje vsakršne zelenjave ob vsakem letnem času. Sreski kmetijski odbor je naprosil za predavanja iz vrtnarstva in zelenjadarstva nadzornika šolskih vrtov v p. g. Šteklja. Prvo predavanje za Tržič in okolico je bilo v ponedeljek dopoldne od 9. do 12. v telovadnici meščanske šole. Kakih 30 zanimancev (in vsi dijakii III. in IV. razreda meščanske šole) se je zbralo v telovadnici in sledili so s tako velikim zanimanjem strokovnim izvajanjem g. predavatelja, da so zdržali brez odmora. Je pač g. Šteklj prav strokovnjak za poljudna predavanja. Obravnaval je vsa vrtnarska vprašanja in seznanil poslušalce z raznimi vrtnarskimi triki, na katere bi posameznik gotovo nikdar ne prišel, ki pa vendar store ob svojem času čudeže. H koncu predavanja se je razvila zanimiva debata v obliki vprašanj in odgovorov. Pred predavanjem je načelnik sreskega kmetijskega odbora nagovoril poslušalce in kratko pojasnil namen predavanja.

Udeležba bi bila lahko dosti boljša, saj sta okolica Tržiča in Tržič sam skoro en sam vrt, kjer se mora večkrat pridelati toliko, da se iz pridelkov živi vsa družina. Tudi smo pogrešali učiteljev okoliških šol, ki so prvi poklicani, da širijo med prebivalstvom zanimanje za umno zelenjadarstvo. Šolska oblast bi storila čisto prav, da da za taka predavanja šolam pouka prost dan in jih napravi za one, ki obiskujejo ponavljalno šolo, naravnost obvezna.

Vsak naročnik „JUTRA“ je zavarovan za 10.000 Din!

Kapital

Vaška banka 1 Din: ta izdajanje naslova ali ta šifro na 5 Din. (16)

Vrednostne papirje kupuje komanditna družba M. Jankovič v Ljubljani, Aleksandrova cesta 11, telefon 3032. 849-16

Bančne vloge

Nakup, prodaja in zaloga Najboljše te usklajuje: Poslovni zavod d. d. 6/II z grob, Praska ulica št. 6/II Za odgovor prosimo, da priložite naznako za 8 Din. 847-16

Hišni posestnik kupi hranilne knjižice Zadrugne banke. Mestne hranilnice ali Kmetijske, Pečar Viktor, Kodeljevo, Zadruga ulica št. 17. 44089-16

Les

Vaška banka 1 Din: ta izdajanje naslova ali ta šifro na 5 Din. (16)

Lep, suh jelkin les brez veših grč, debelina 5 cm. kupim. Ponudbe na oglede, pošljite »Jutra« pod prikolico naznako za 8 Din. 847-16

Založba Tiskovne zadruge za Božič in Novo leto!

MESEC - KNJIGE!

Od 10. decembra 1933 do 10. januarja 1934 se prodajajo spodaj navedene knjige za 40-60 % ceneje!

Naše knjige imajo trajno vrednost. Najboljše čtivo za staro in mlado. Nudi se vam za obdaritev vaših dragih cenena in velika poljubna izbira lepih knjig! — Znižane cene veljajo, ako kupite knjig po svoji izbiri za najmanj Din 100.— pri založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10 (tudi) Šelenburgova ulica 3 in v Mariboru, Aleksandrova cesta 13). — Pri pisemnih naročilih navedite samo tekoče številke knjig po naslednjem seznamu in ceno!

brojčrtao	vezano	brojčrtao	vezano	brojčrtao	vezano
1. Jakopičev jubilejni zbornik	Din 66.—	Din 96.—	16. JENKO SIMON: ZBRANI SPISI	Din 18.—	Din 35.—
2. Album slovenskih književnikov	» 78.—	» 108.—	17. Boccaccio Giovanni: Dekameron I. del	» 28.—	» 44.—
3. PODLIMBARSKI: ZBRANI SPISI	» 35.—	» 50.—	18. » » » II. del	» 28.—	» 44.—
I. zvezek	» 35.—	» 50.—	19. » » » III. del	» 28.—	» 44.—
Slike in črtice — Gorski potoki	» 35.—	» 50.—	20. Steniewicz: Z ognjem in mečem	» 40.—	» 52.—
— Tovariš Damjan	» 35.—	» 50.—	21. » » » Potop I/II del	» 105.—	» 135.—
4. II. zvezek	» 35.—	» 50.—	22. Dolgouhi Jernejček	» 8.—	» 12.—
Potrpesna povest — Moravske slike	» 35.—	» 50.—	23. Princeza v pomaranči	» 8.—	» 12.—
— Vojvoda Pero in perica	» 35.—	» 50.—	24. Koko in druge živalske zgodbe	» 8.—	» 12.—
— Črtice	» 35.—	» 50.—	25. Mihec in princ Lenuhar	» 8.—	» 12.—
5. IV. zvezek. V dveh delih skupno broš.	» 70.—	» 100.—	26. Božične pripovedke	» 8.—	» 12.—
Gospodin Franjo.	» 70.—	» 100.—	27. Vilinske gosli	» 8.—	» 12.—
6. TAVČAR IVAN: ZBRANI SPISI	» 52.—	» 70.—	28. Carobni studenec	» 8.—	» 12.—
I. zvezek	» 52.—	» 70.—	29. O srečnem krojaču	» 8.—	» 12.—
Gospa Amalija — Dona Klara — Antonio Gledjević — Povest v kleti	» 52.—	» 70.—	30. Bili so trije velikanj	» 8.—	» 12.—
— Bolna ljubezna — Mlada leta — Margareta — Ivan Slavlj — Valovi življenja — Med gorami	» 52.—	» 70.—	31. Levstik VI.: Deček brez imena	» 8.—	» 12.—
7. II. zvezek	» 52.—	» 70.—	32. Milčinski: Tolovaj Mataj	» 8.—	» 12.—
In vendar — Soror Pia — Tat — Čez osem let — V Karlovcu — Gospod Ciril — Mrtva srca.	» 52.—	» 70.—	33. Sorli Ivo: Bob in Tedi	» 5.—	» 10.—
8. III. zvezek	» 52.—	» 70.—	34. Filip Don: Kako so se vrage ženili	» 8.—	» 14.—
Otok in Struga — Tiberius Panonicus — Kuzovci — Vita vitae meae — Janez Solnce.	» 52.—	» 70.—	35. Milčinski: Zgodbe kraljeviča Marka	» 10.—	» 16.—
9. IV. zvezek	» 52.—	» 70.—	36. Zmaj Jovan: Kalamandarija	» 10.—	» 16.—
Grajski pisar — 4000 — V Zali — Izgubljeni Bog.	» 52.—	» 70.—	37. Vašletova: Pravljice	» 10.—	» 16.—
10. V. zvezek	» 52.—	» 70.—	38. Zmaj Jovan: Pisani oblaki	» 10.—	» 16.—
Izza Kongresa.	» 52.—	» 70.—	39. Sorli: V deželi Cirimurcev	» 10.—	» 16.—
11. VI. zvezek	» 45.—	» 60.—	40. Shakespeare: Sen kresne noči	» 8.—	» 13.—
Cvetje v jeseni — Visoška kronika.	» 45.—	» 60.—	41. » » » Macbeth	» 8.—	» 13.—
12. JURČIC JOSIP: ZBRANI SPISI	» 20.—	» 36.—	42. » » » Othello	» 12.—	» 15.—
II. zvezek	» 20.—	» 36.—	43. » » » Kar hočete	» 15.—	» 22.—
Spomini starega Slovenca — Tihotapec — Jurij Kobila — Dva prijatelja — Vrban Smukova ženitev — Grad Rojinje.	» 20.—	» 36.—	44. » » » Zimska pravljica	» 24.—	» 29.—
13. III. zvezek	» 20.—	» 36.—	45. » » » Ukročena trmoglavka	» 22.—	» 27.—
Kloštrski žolnir — Deseti brat.	» 40.—	» 56.—	46. » » » Komedija zmešnjav	» 17.—	» 25.—
14. IV. zvezek	» 40.—	» 56.—	47. Zupančičev jubilejni zbornik	» 20.—	» 34.—
Golida — Hči mestnega sodnika — Nemški valpet — Dva brata — Božidar Tirtelj — Kozlovska sodbva v Višnji gori — Črta iz življenja političnega agitatorja Sin kmetijskega cesarja — Sosedov sin.	» 40.—	» 56.—	48. Cankarjev zbornik	» 10.—	» 20.—
15. V. zvezek	» 45.—	» 60.—	49. Debeljak: Solnce in sence	» 3.—	» 10.—
Pipa tobaka — Moč in pravica — Zupanovanje v Globokem	» 45.—	» 60.—	50. Jenko S.: Pesmi	» 3.—	» 10.—
			51. Pretnar: V pristanu	» 10.—	» 20.—
			52. Zbašnjik: Pesmi	» 5.—	» 12.—
			53. Feigel: Tik za fronto	» 6.—	» 12.—
			54. Lah: Angelin Hidar	» 10.—	» 14.—
			55. Lah: Knjiga spominov	» 15.—	» 25.—
			56. Milčinski: Drobiz	» 7.—	» 12.—
			57. Novčan: Samosilnik	» 15.—	» 22.—
			58. Sorli: Zadnji val	» 15.—	» 25.—
			59. Goncourt: Dekle Eliza	» 5.—	» 12.—
			60. Cervantes: Tri novele	» 4.—	» 12.—
			61. France: Pingvinjski otok	» 5.—	» 12.—
			62. Barbusse: Ogenj	» 10.—	» 20.—
			63. Andrejev: Plat zvona	» 5.—	» 10.—
			64. Strug: Jutri	» 5.—	» 10.—
			65. Andrejev: Povest o sedmih obešenih	» 5.—	» 10.—

Poštnina se računa naknadno po teži pošiljke.